

AKATALPA

Nisan 2024 - Sayı 292

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Barış ERDOĞAN

HAYYAM NEYMİŞ MEY DEĞİLMİŞ

hayyam şarabi mahlaslı dingin bir şairmiş
o nasıl şair ki sözde ağzına şarap koymamış

muhabeti sade üzüm bağları üstüneymiş
ezeli sarhoş muymuş, neymiş hayyam olası

ağzı burnu halleşivermiş bir yudum şarapla
ilahi şarap nerde denince dili tutulmuş

nişabur çarşılarını mesken tutmuş, esrimiş
tek hayyam'mış masada dudağı kuruyası

şiir ve şarap göndermişler yan masalardan
susamışlığına çare olsun diye, bizi bağışla

cemmiş, acemmiş, fenalar fenası bir acemi
üstü köpüklü kadehlere nice rübai yazmış

demişler cins bağlara bahçıvan eyleyelim
bir boşluk bulup sızıvermiş aralarından

düşsün önüme demiş, homeros gecikmesin
biz körlerin yol göstereni başka bir körmüş

Ferziye KÜÇÜK

ZAMANUSTA

Katlanıp gidiyor uzamda
dokuduğun her ilmek halı
ayaklarının altında...

tekme savur
nerde ayakların...

Tahir Musa CEYLAN

ŞEHİR YARIŞLARI

İnsan çocuk gibi yalan saklamaya çalıştığında
karşımda efsunlanmış bulmacaya dönüşüp
gözümde o yalan insanı geliştiren büyülü oyuncak oluyor
maceram başka, oyunun oyuncağın merdümگیرiz avcısuyum
büyüler beni külyutmaz bir casusa döndürüyor

Onlar yüzünden önümde hep olay var
olayların sokağı civelek, sokakta büyürüz
kerkenezi avlamak peşinde bütün oyunlar içimde
oyunlar çocuklar bir olup
keşileme rüzgârlara biner gülüşürüz

Ah adamlar, yüzlerinde on dağın eşkıyasından yaralar
her biri dün kaybedilmiş, yarın daha da kaybedilecek bahis
sanki
arada süren fiskos, on şehrin kadınından yalanlar
her yalan kuş gibi tek melodi, asker misal tam tekrar
herkes çengele takılı albatros, şehir yarışları koşuluyor
herkes birinci, üçgen parkurlarda acılar eşit, kenarlar eş
efkâr

Meltem ılıkığında adımlarla yarışı bitirdim
birinciyim, sıfır en iyi sayım yine
vazgeçtim, susmak kabahat konuşmak cerahat
ve şehir yalan olmuş, yalan söylemeyi herkes dövüyor
insan artık yabani bir robot
kediler evcil insana dönüp onun yerini dolduruyor

Gülçin Yağmur Akbulut, Necati Albayrak, Yusuf Alper, Sevda Altinkaya, Samet Altıntaş, Arzu Cura Altunbulak, Fatma Aras, Hicran Aslan, Ali Asker Barut, Kemal Bayrakçı, Arda Cevahir, Tahir Musa Ceylan, Cemile Çakır, Âba Müslim Çelik, Hasan Çelikkol, Sertaç Çıralı, Ramis Dara, Gonca Dolu, Tasula Drosinos, Fatoş Durmaz, Tuğrul Ediz, Hasan Efe, Eyüp Ekinci, Barış Erdoğan, Elif Firuzi, Nurkan Gökdemir, Şenol Gürel, Sinan Kaban, Ayşe Şafak Kanca, Erkan Kara, İlhan Kemal, Kemal Kolçak, Dilaver Korkmaz, Hüseyin Kural, Ferziye Küçük, Funda Leblebici, Emin Orhan, Musa Öz, Güray Özçelik, Özge Özgen, Ozan Öztepe, Onur Sakarya, Deniz Sarıtop, Sophia Jamali Soufi, Funda Süyür, Mirza Şahin, Cihan Taşan, Duygu Taylan, Hasan Ünal Tekağaç, Mehmet Akif Tutumlu, Yeprem Türk, Hasan Varol, Seçkin Zengin.

HAYATA DAİR AFORİZMALAR

Mehmet Akif TUTUMLU

1. Yeni bir tehdit yöntemi önerisi:
Bunu yapmazsan sana yazı yazdıracağım, imla hatalarına af yok!

2. Hayatta paradan daha önemli şeyler var: Büyük Paralar, gibi.

3. Vaiz:1'deki dünya hayatına ilişkin,
"Her şey boş, bomboş, bomboş!" saptamasını okurken nedense hayat değil de sosyal medya geliyor aklıma?

4. Mutsuzluğumuzun öznesi biz olabiliriz de, gerçek faili ya da failleri kim?

5. Yabancı dilde yazılan şiire benzer insan, *birebir ötekine çevrilemez.*

6. Yanlış anlama, temel bir insan hakkıdır.

7. Dışımıza kaç saat bakıyoruz gün içinde, içimize kaç saniye?

8. İnsan bir gerçeklik fazlalığıdır.

9. Demokrasi, eşitlikle değil, eğitimle anlam bulur.

10. Eşitsizlik gerçek; eşitlik kurgudur.

Âba Müslim ÇELİK

YARA DALIŞI HATIRLATIYOR

Tuvalden **taşan Deniz**

Şimale doğru boyutu

göğ sonsuzluğunu bağlıyor

biri birine

Doku, kendiliğinden boşa dolumu

Başkalığı ağırıklı kullanır

Arkadaki dağlara, sıcak, hür

renkleri

Şehlâ gözlerinde cenneti âlâsı

görülür ve

Ten rengi bakirenin ünü

Gitgide şairden el alır susuz

İşbu resmi yüreğimize gömüyoruz

fırça darbeleriyle...

-Bülbül acı duymaz

dalınca ötmeye

hep aynıdır şarkısı

dilinde çünkü-

Yusuf ALPER

İKİ SEN ARASINDA

İki sen arasında yüzüyorum

Hiç yüzmediğim bir sevinç denizinde

Bu deniz bildiğim değil

Senle gelen senle konuşan

İki sen arasındayım görüyorsun

Sarıyorsun bir deniz gibi

Sonsuz bir deniz

Sonsuz sen arasında

Ruhumla sarıyorum seni

Bin yıllık acımın bedeliyle

Bin şiirlik bir koza

Sarıyorum ve sarıyorsun beni

Sen ben sen, ben sen ben

Bin yıldır gezdiren bir ana gibi

Ali Asker BARUT

HÛ

bütün pirlere

Bir elma selamı vermek

için yalan dünyaya

Gül ahlakıyla eğildiler

Bir elma selamı almak

için gökyüzünden

Nardan çıkıp gül giydiler

Cemile ÇAKIR

AŞKI ŞAKIYAN KUŞ

Çoklu sosuzlukların kesişme noktasında
aşkı şakiyan kuş
imrensem mi, acısam mı sana?

Bahar geldi, çiçeğe durdu erik dalları diyorsun
diyorsun yemyeşil oldu çayırklar
ama neden bir zerre düşmez payına bu sonsuzluktan,
neden bahar kendini tekrarlar da
kuşlar tekrarlamaz diye sormuyorsun.

O narin kanatların
seni sonsuzluğa taşımasını bekliyorsun.
Aşk hem özgürlük, hem tuzaktır
bilmiyorsun.

5 Mart 2024

İlhan KEMAL

GECE ÇILDIRTAN

üzüm salkımına, şifan başağına, mısır tanesine
arpanın hikmetine, yanık türküsüne buğdayın
kiraz lekesine sevgilinin dudağına bulaşmış

arınmış kalbe, aşkla çileyen bülbüle, gülün çilesine

tülbentinin altından alınmış sarkmış ak kâkülüne annemin
babamın sabır çektiği kehribar teşpihine, her tanesine
teşbihte hata olmaz mı dedi biri, işte o birine

kış güneşine, şavkı pencereden odama dolan...

bendeki tenhada saklıya, gözleri cennete
ayık gelene yıkılmış kente sarhoş atıyla
onun aklında demlenenene, onarı düşüne

düşüne düşüne akli firar edene, güzel çalgına...

çölün ortasında buğulanan kaktüse
bozkırda yeşeren ota, avluda tüten karanfile
yarasına tuz basana, el sallayana yok merheme

dedemin cebindeki aynanın horozuna, ötüşüne...

zira yeryüzüne, yârin yarın yüzüne, yaşam denen düğüne
düne, güne, geleceğe kalana, dalgalıklar içinden
bakakalan gözlere!.. selam eder şu seher yeli:
gece çıldırtır, tan çağırır, hasar onarır, böyle biline!

Onur SAKARYA

BEN GÜZELDEN AYRI KALMAM

Yılanın doğurduğu, kalkmayan taş, kinli sabır
Sen bir anne bekleyişi, bir teras akşamı
Belirdi yüzünde yorgun zümrüdün
Bir kanepede kırıldı ortadan ikiye
Tabandayım, dibe yakın, tanrıya uzak
Sen bir dua çeşmesi, uzun boylu at
Yeraltında uçuşan tüneller
Biri birine giren hayal
Sanrısız bir günün şafağı
Tanrısız bir kızıl akşamında

Uzuyor sakallarım, geri tepiyor gözlerimdeki tüfek
Bu benim, gidemem gelirim, sofranıza, size
Sizin olan kargaşaya, sizin olan boyuta

Şimdi bana getirdiğin gülhatmi eriyor avuçlarımda
Bana söylediğin sır, sızıyor günışığına
Ah yandım yandım sana varacak yola
O yolun kalbine, anına, yan sanayi bakışına
Bilirsin, sevda aşk gibidir bir farkla
Sevda sıvıdır
Aşk katı
Yani sevda akar
Taş boğazına oturur

Ozan ÖZTEPE

*MEMLEKETİMDEN İSYAN
MANZARALARI- CIV*

LATİFENİN ÖLDÜĞÜ

Sen musallada uzanırken boylu boyunca

Hatuniye Cami'nin yivli minaresine vuran güneş sıvanın
tüm çatlaklarını serdi gözler önüne Cenazene gelen üç beş
dost sohbet etti fisiltılarla nerelerdeydin kaç zamandır iyi
yaşadı merhum azdıydı yaraları kurtuldu Cami bitişiğindeki
handan çekiç sesleri düştü avluya dan dan dan dülgerin
demircinin Son cemaat mekânından çıkan yaşlı adamcağız
kapaklandı yere takunyası kayınca ıslak zeminde Cefa
çayevinde oturanlar uzaktan seyretti cenaze namazını
çaylarını yudumlarken tavşan kanı tavşan kanı
Hatunevi'nin arkasında kaybolmadan evvel musalla taşına
süründü miskin bir kedi Meşin top peşindeki veletler
dağıldı cemaat avluyu doldurunca Hükümet Caddesi'nden
dügün alayı geçti süslü konvoyun berisinde davul zurna
bam bam bam Akan burnunu cübbesine siliverdi yüzü uzun
bir duaya benzeyen imam Sonra hep bir ağızdan
iyi bilirdiiiiiiiiiiikkk
helal olsuuuuunnnn

Sen musallada uzanırken sıradan hayat tüm
korkunçluğuyla süregitti

JURNAL

Hayır, bir nehir gibi akıyor saatler
Bir göl içimde, geçmişim.
Kaderim bir cam tozu şimdi
Üflüyorum kristal aynaları, parlıyor cesedim.

Ben diyorum gitmeliyim bu kalabalığın dibine
Gitmeli ve görmeliyim yağmurların karanlık kötülüğünü
Merak etme çoktan terk ettim yüzünü
Kendimin hafiyesi oldum mevsimler yığılırken odama.

Ellerini arkadan bağladım yalnızlığın
Şiirlerim kırık, gövdem dik
Gözlerinin içine bakıyorum rüyaların
Kan sızıyor, zehirli deniz akıyor,
Üstünde bin bir sadakatsizlik jurnali.

Azarlanıyorum hangi role girsem
Oysa büyük bir haksızlığa uğramış çocuğum ben.
İşte o günden bu yana
Yani yatak odasına annemin, battanıyemi serdiğimden beri
Aklım hep desiseye çalışır
Bir şeytanî gülümsemeye maskeme takınır.

Bekliyorum senin gibi
Elimden bir iş gelmiyor
Bir şeye yaramıyor, saçlarımı taramaktan başka
İşte bundan her sabah
Korkak bir dirençle yıkıyorum yüzümü
Ölümün geniş kanatları altında.

Bir koltuğa yığılmış hatıralarımı havalandırıyorum
Ovalıyorum soğuk mendillerle kimsesizliğimi.

Gördüm:
Azap, vicdana değdiğinde arzular solarmış
Yine de sıcak bir hayvan gibi yüzüme geliyor kokun
Tenime saklanmış hasret
İlk dokunuşunu bekleyecek, biliyorum
Bir harlamayla uyanacak üstünü örttüğüm ateşten
kelebekler
İçimde kölesi olduğum ızdırap
Ve duvar diplerine dizilmiş ilk erkekliğimle oyundan
çıkıyorum.

Yersiz ve evsiz akşamlarını sayıyorum aharlanmış
zamanın
Kökünü şehvetten alır her özlem, etini dişlerken aşkım.

POSEİDON

Evet, ey güneş
Ayıp değildi bin örttüğün yüzümde
Bulantıydı dokunduğun her yer bir sabah vakti.

En çok kapalı havalardı bildim kendimi
Eriştim en çok kendime ıslak toprakta
Kokusunda benden bir şey var bildim
İzledim ve durdum
Öğle ile ikinci arası acının vaktiydi sanrıca
Bildim Tanrı değilim, denizi görünce
Büyüyünce bildim
Akşamı zor etmelerimden dizimdeki yaralarla

Ağırlaşıyor zaman
Ben hızlıca geçip gidiyorum senden
Derine indim şimdi izle, imlecime dikkatle bak
Kuyunu açtım duraklar koydum derin nefeslerine
Gidip gelmeler sezdim duvar izlerinden sakince
Ruhunun aşınması bundan
Bildim seni, o sen değilsin, denizi görünce.
Gördüm
Öğle ile ikinci arası acının vaktiydi sanrıca

İşte böyle çıktım karaya
Bulantıydı gerçek, sanrıydı güneş
Gövdemi kıyıda, ayaklarımı üstünde bildim.

Ey deniz!
Ey en güzel rengi dünyanın!
Sıyrır bulutlarımı, boz gri aksını dünyamın
Balçığı kurut, toprağı sula, güneşi yere ser
Yoluna izlerimi süreyim
Bana ayaklarımı geri ver.

Çıktı!

*Bursa'nın Yetiştirdiği Bir Değer: Metin Güven
(Hayatı. Sanatı, Eserleri)*

inceleme - yüksek lisans tezi

Melih Karagöz

Nilüfer Belediyesi Yayınları, Bursa, Nisan 2023

ZORBALAR ZORDALAR

1.
her iyilikte biraz ihmal vardır
biraz ihlal, azıcık da ihtilal
biz kedi besliyoruz Yusuf'la
arada tutup öpüyoruz
en büyük zorbalığımız bu
bir de içiyoruz, içince gülüyoruz
gülebiliyoruz içince
2.
iyilik yapmaktan iyi olmaya
vakit bulamayan insanlar var
bunu en iyi kediler görüyor
bizden altı kat daha iyi gözleri
“kedileri yazıyorsun hep,” diyor Yusuf
“hiç beni yazdığım yok,”
zorbaları yazmalıyım müsaadenle Yusuf
şu önümüzdeki 70'likten cesaret alarak
3.
günler günleri kovalıyor
zorbaları bizi
zordalar çünkü
bir kadeh cesaret yıkacak onları
altı kat daha iyi gören gözler bir de
söz bir sonraki şiir senin Yusuf
şu zorbaları bir yıkalım gerisi kolay
gerisi ihmal, ihlal ve ihtilal
4.
az kalsın unuttuyordum Yusuf
her şey orada ama
yarım kalan 70'liği bulamadık meyhanede
yarım kalan miyav
yarım kalan iyilik
yarım kalan devrim
her şey ama her şey oradayken
sen başla gerisi kendiliğinden gelir zaten
belki bir şiir bile

Çıktı!
Kurttutan Destanı
Bir Anadolu Köyüne Güzellemeler

manili destan

Ramis Dara

Klaros Yayınları, Ankara, Şubat 2024

AŞK'A İKİLİKLER

- Muhabetin hası susar, yoksa konuş konuş bitmez
Aşk deme, o narin bitki, öyle her toprakta bitmez
*
- Kuşlar ağaçlar otlar arasında saklı aşk
İnsanlardan kaçmakta belki de çok haklı aşk
*
- Sevda bitmez mi dedin, bırak dostum o yalan
Lakin yine de sen gel, bu yalanla oyalan
*
- Bir kararda değilsen, sana nasıl he diyem
Saçımдан düşen teller olsun sana hediyem
*
- Bilmem ki şu fakirde ne şeker buluyorsun
İssiz yüreciğimi şenliğe buluyorsun
*
- Öyle bir dünya ki bu, hiç gelmeden yan yana
Kül olduk bittik aynı ateşte yana yana
*
- Ne seviyorum dedik, ne el ele tutuştuk
İkimiz gizli gizli yad ellerde tutuştuk
*
- Bari rüyada görsem, dediğiniz oldu mu
Öpmek istediniz mi ayak bastığı kumu
*
- İçimde efsaneydin, dilimde baldı adın
Bir kez diyebilseydim, günaydın yâr, günaydın
*
- Yüz bin insan tanıdın onunla tanışmadın
Bırak elini tutmak, bir kere konuşmadın
*
- Buluşamadan geçtik, yaşadık sersem sersem
Son bir ümit olur mu, ömrü önüne sersem
*
- Bir su güzelliği var, tavrında ki bir içim
Onu uzaktan görsem, içimden taşar içim
*
- Bir özge güzellik ki bin yıl baksam kanamam
Saç teline dokunsam diner belki kanamam
*
- Bir meleğe dönmüşsün üstündeki basmayla
Kalbimi hoplatıyo'n yere çıplak basmayla
*
- Gözüm uzaktan görür, ruhumu sorma, o aç
Yazmanı bağlar iken, birkaç saç telini aç
*
- Kıyılarda arama içimde saklı o koy
Sevgilim sandalını şu saf yüreğime koy
*
- Rastlantı rüzgârıyla sen ateştin ben taşım
Dayan dayan olmadı, eridim dışa taşım
*
- Sevmediysem sevmedim, sevdiysem sevdim derim
Senin için eriyor hem yüreğim hem derim
*
- Yola çıktım sevgilim ocağı biraz ölçer
Ateşim var mı yok mu gül dudakların ölçer

BÜTÜNE DOĞRU

Arda CEVAHİR

Eğer bir kez Locke'un tabula rasa'sına yaslanıyorsak, düşüncelerimizin doğuştan var olan fikirlerin nesnel bir düzenlenişi olduğunu savunan Cartezyen ilke karşısında, varlığın bilinçe aşkınlığını doğruluyorsak, bu demektir ki edebiyatın nesnesi sentetik düşünler pratiği olmak zorundadır. Öykünün ya da şiirin varlığı orada, dışımızdaki dünyada, dışarıdadır, bütünü içinde içselliğimizin belirlenmiş dışavurumudur, bütünüle bütünleşme isteğimizin içsellik yoluyla edinilen yansımasıdır ki yazarlık ya da şairlik dediğimiz, bu yansımanın aracılığından başka şey değildir. İnsan, kendini böylelikle yapıtı eliyle dışsallaştırır.

Yazmak kendine aracılık etmektir. Ancak dışsallın bakışındandır ki bu aracılık tikel bir konuma kavuşturulup şair ya da yazar olmalıkla adlandırılır. Gerçekteyse, kişi bunu yazarlık ya da şairlik olsun diye yapmamaktadır. Örneğin bir Karacaoğlan ya da Veysel, sonunda türkü diye tanımlanacak bir şey uydurmak için sazı eline almamaktadır. O, varlık karşısında yokluğun, yaşam karşısında ölümün, açlık karşısında ekmeğin durduğu öteye doğru onunla bütünleşmek üzere kendini dışsallaştıran bir kendini bilmezliktir. Bir ozanın tüm bir karakterini bize sunarken kendini ozan olarak tanımaz. Kendi diyalektiği içinde dolaysız aracılık olarak, bütünden kendine, kendinden bütüne doğru kendini olumsuzlayarak olduran bir kendi kendiliktir, praxis üzerindedir.

Hume'u ya da Descartes'i, Bruno'yu ya da Sokrates'i, diğerlerini, kendisi kılan tarihsel bendir bu. Bir değerler dizgesince kendini konumladığı, bağlanışından ötürü yargıladığı ya da mahkûm edildiği, gelecek toplumu adına nesnellikle kendini dışsallaştırdığı noktada, insan tarihseldir diyebileceğiz.

Peki edebiyat bu tarihsel nesnellüğün neresinde? Tarih, yılanın derisinden sökülüsüdür, öznelliğini gelecek özgürlüğe doğru tersinme yoluyla ayırdığı nesnelligidir. Hegel'in Tini'dir bu yılan, sürekli içselliğinden dışsallaşan ve dışsallığından içselleşen, devinen ve başkalaşan ama en nihayetinde saltık kendisi olan Hakikattir.

Hakikatin neresindeyiz? Söyleyelim, her yerinde ve hiçbir yerinde. Oluşuyor, oluşturuyor ve oluşturuluyoruz. Bu durumda da çelişkiler kaçınılmaz olacaktır. Bütünü emek olarak belirlersek, bu bütünsel çabanın özgünlük tarzında tikelleştiği örgenleriyiz aslında, düşünürken belirliyor belirleniyorken düşünülüyoruz, yazar ya da ozan, kendini bütünü yapıcı emeği olarak onda özünmek üzere öznelliğinden soyutladığı ölçüde evrenselleşir, evrenselleştiği ölçüde düşünce'nin eksikleri giderilir, edebiyatçının dile getirdiği hakikat hakikat'ın dile getirilişi böylelikle olur. Edebiyatçı, - olguyu- bilme üzerinden tanıma amacındaki kişidir. En gerçek dışı olanın bile betimlemesinde onu gerçeklikle yazma zorunluluğu duyulduğunda, çağın öteki bilimsel düşünce yolaçlarıyla bir ve aynı gerçeğin yandaşı olduğu görülür. Bu, en felsefe dışı saçmanın dahi yine felsefi yöntemlerle serimlenmekten başka yolunun olmadığı gerçeğidir.

Bir kültür insanı ve de kültürün yapıcı öznesi olarak edebiyatçı, eğer yaşamı gerçekliği içinde betimlemesi gerekiyorsa, gerçeğin ne olduğuna dair usa vuran felsefe dizgeleriyle genel ilkeler düzeyinde sıkı sıkıya bağlaşım zorundadır. İki türlü varoluş yolu vardır ve bu, iki tür edebiyatçı yaratır. Birinci durumda edebiyatçı, sınıfsal zorunlukların onu gerçeğin bağrında bir doğa gerçeği olarak

belirlediği trajik bir yaşamöyküsüdür, felsefi dizge ilkelerinin somut gerçekliğini onda sonradan bulacaktır, ikinci durumda ise bu somut karşılıkları yaşamadığından onu özellikle karartıp gerçekliği lekeleyerek felsefi dizgenin altında kalır, karalayarak aklanma yoluna geçer. İlkeleri ve hayatı karşılaştırma bilincinden yoksun olduğundan, sıçanlar ve çöplüklerden ibaret hayattan yüz çevirip yıldızlara göz diker, şiirlerini göksel pırlantalarla bezeli imgelerle süsler, granit, cenin, arsenik, külot, ruj, jilet, kil, mitos, Dario Argento, jartiyer, kireç taşı asit, kalaşnikof.. ve dahası terimlerle tanrısal kubbeye kendini aşırır.

Edebiyatçının öznelliği okurun öznelliğini de kapsamadıkça tek başına geçerli olmayacağından – ki Sartre'ın Gramsci Enstitüsü'nde İtalyan Marksistlerle giriştiği öznellik tartışmasında buna maalesef değinilmemiştir- okurun da bakışı yıldız göğüne kaydırılır, orada takılı tutmak üzere somut gerçekliğe göz çevirmesini engelleyip ilgisini zayıflatacak elmas pırlıtlı dizeler uydurulur: amberin soluk buğusu/mermer sütunlar alınca yazılmış yüzümün kör mushafı.

Başlangıcı yaşamadığından kendini sonucun bakışından sunan, varlığın ötesinden tanrısal üstünlükle seslenen bu şair tipi, yaşamın gerçekliğinden tiksinti duymakta, onu yeryüzü alçaklığına düşürüp yürünmeye değmez bir çoktan aşılışlıkla boşa çıkarma telaşındadır. Boşa çıkarmalıdır ki tanrısal göğünde gönölünce at oynatabilmelidir: Jiletin keskin büyüğü/ yitik çağlar ardında kilden kitabem...

Sonucun bakışı olmaktadır ki, her dizesi, '...nın '... sı kalıbının tekrarlanan şemasıdır. Sözcükler kadar dizeleri, dizeleri kadar şiirleri de birbirine özdeş gaz beton özdeşliklerdir, öznelliği yıldızlarla özdeştir, çünkü hep jokerlerle, yıldızlarla ilgilenen kişiliği sokaktaki sinek kartlarının basit hayatını bilmemektedir, yıldızlar arasındaki karanlığı es geçip bilmece tarzında yıldız dizileri sunar okura: kül esrimeydi / koynumda lâl oğullarIN muskaSI

Aslında Haşim'in sözcüklerden duvar ören şairanesine karşı çıkarken, önemli olanın tuğlalar değil, onları bir arada tutan mana harcı olduğunu savunan Orhan Veli'in dilediği de, yıldızlar arası karanlığı, sinek kartlarının sokaktaki basit hayatının aydınlatılmasıydı. Bunu, Biçim Arayışları'nı yazdığımız dönemde fark edemedik ama şimdi teslim ediyoruz. Veli, burjuva öznelciliğine karşı hammalların da şiirinin yazılmasını savunmuştu, her ne kadar sonuçtan bakmak kadar nedenden bakmanın da bütünü içermeyen aynı özel idealizm olduğunu anlamamış olsa da.

Burjuva öznelciliği idealizmin doruklarında Zeus'lar dayatadursun. Şiirlerinin buz kalıbı donukluğunda yaşamsız olması gibi kendisi de yaşamsızdır, onun tüm yüklemeleri okura devredilmiştir. Okur dizeyi öznel, yaşantısını merak etmeli, tanrısal göğün imgesel izlencinden bakıp ekmeği ağzıyla kesen işçi babasından tiksinselidir. Çiftçi Bekir'in oğlu bu izlencin bakışıyla somut hayatı sürekli çürük yanlarıyla eleştirmelidir, sonucun bakışının tanrısal gözünden kullar dünyasını biteviye kötülemelidir.

Böylelikle burjuva öznelciliği, nedenini saklı tuttuğu sonuçtan baktığından, idealizminden ötürü sonuç nedenin yerini alır. Eylemi dışladığı için kendisi de eylemden dışlanmış, ancak paranın bankerliği onu egemen kıldığından, sıvacı Ramazan'ın kızı aşması gereken eylemin yükünden burjuva şairin dizeleriyle kurtarılmaktadır. GençliğimİN güherçileSİ, ömrümÜN kühÜ, tozlu albümlerde yiten kalbimİN doğuSU, türünden birkaç uydurma, eylemin aşılması gereken yolunun onun adına önceden geçildiği bilinciyle tanrı katına aparıp gerçeklikten saptırmaktadır. Hayranlık kazanılmış, üne kavuşulmuş, kitap satılmış ve burjuva şairin sıvacı Ramazan'ın kızıyla bir işi artık kalmamıştır.

ESMER DENİZ

Dudağının kenarından
sözcükleri kuşanıp da
kuşlar havalanıyor

Gözlerin diyorum
ne çok masal birikmiş
o zeytin ormanlarında

hangi yalnızlığı anlatsam
bağrımdaki çorak dağ
nasıl tanımlasam

Gecesi gündüzü olmayan
esmer bir denizin sevdasıdır
olur olmaz dillenen

Funda SÜYÜR

KARA DELİKTE PERSONA

Salıverilmezden önce mahut gecede solgun düş
Işığı yansıtmaz bir kara deliğe düşer aklımdaki yıldız

Konuş gözlerimden fışkıran boşluk
konuş! ilk önce kim ölü
sesler mi bastırılmış gözyaşları mı?

Dedim; kendinin kalesinden apansız çıkıveren kim?
Dedin; İnşa ediyor seni hoyratça savrulduğun o şiir

Konuş gözlerimden fışkıran boşluk
konuş! İlk önce kim ölü
sesler mi bastırılmış gözyaşları mı?

Amaç, burjuva egemenliği yararına toplumsal bütünü parçalamak olduğundan, ona, sanatçının Vefa Lisesi'nde okurken bir yol Kenter tiyatrosunda çıkmaya başladığından, kız arkadaşının kendisinden habersiz fotoğrafını Ses dergisi yarışmasına yolladığından, dayısının yine ondan habersiz şiirlerini Varlık dergisi yarışmasına gönderdiğinden, aslında ziraat okurken aktörlüğü aklından bile geçirmediğinden... Söz edilir. İşin burjuva menşei sosyetik doğası karartılıp sonuçtan sonuca atlanarak aktarılan yıldız yolculuğu, bakkal Hasan'ın oğlu için de mümkünmüş gibi aradaki nedensellik bağından yoksun kılınarak topluma sunulur. Burjuva editörü, hemen kalem başı yapar. Bakkal Hasan'ın oğlunun gözünü kamaştıran o ışıklı şair, aslında kendisinden fakir, kirayı çıkarır mı diye tüm kitaplığın sahafta kaç para edeceğini düşünmektedir. Feleğin işine bakın ki şöhret melekleri de son parasıyla sigara mı ekmek mi alacağını bilemezken omzuna konmuştur. Olumsuzlamadan olumsuzlamaya geçer gibi kendi diyalektiği içinde sonuçtan sonuca zıplıyor ve sonuç nedenin yerini aldığından, sanki Orhan Veli cebinden yirmi sekiz kuruş çıkacak ölü halinde bulunmak için yaşamışçasına gökkubbe mistiğe tersindirilir.

Gaz beton dizeler uydurmak, Ruh kelimesi Batı dillerinde uçucu gaz, Geist, Ghost, Doğu'da Nefs, Ruh, anlamlarına geldiğinden (Russell Felsefe Tarihi) dizelerinin tanrısallıkla okura yansıtılması yönünden daha on üç yıl önceki ilk yazımız da, Şiir ve İdealizm'de bu şairleri Hegelcilikle nitelemiştik. Şiirleri, İde'nin şenlik gösterisiydi ve İdeal bir şiir yazıyorlardı. Kullandıkları sözcükler edimsel araç değil, saltık kavramdı, suretinde yitirdiğim o masal büyüSÜ, özdeş mermer blokları gibi dizildiğinden ne bütünlenebiliyor ne edimselleşiyorlardı, sözcükler değişirken kendisi değişmeyen Aristotelesçi devinimsiz, şairin sureti de tanrısal bir üstünlükle okura sesleniyordu, devinimsizdi. Nitekim, arsenik, asit, buzul, mermer, jilet, papirüs, jartiyerden ibaret bir sözlükle eylemden ve hayattan kopuk olmaları da kaçınılmazdı.

Bizatihi bunun için burjuvazi tarafından kullanılan kalemşorlardı, bütünü ya da toplumu parçalamak adına tutulmuşlardı. Bütünü toparlayabilecek miydik? Toplum dağıtmak adına kiralamış bu edebiyat Zeus'larının elinden şiiri alıp, kavramları ve tanımları yerli yerine oturtup, yabancılaştırılan hem edebiyatı hem Bakkal Hasan'ın oğlunu bu yabancılaşmadan güncel gerçeğe döndürebilecek miydik? Bir olgu, öz yapılarıyla bütünsel olarak ortaya konulmadıkça, sınırlı bir alana mensup kişilerin malı olur ve bireysel oluş bütünü dışta bıraktığından, toplumun bütünü de oyun dışı bırakılmış olur. Bütüne doğru ilerliyoruz, yazdıklarımızla ağır hasar almış olsa da, burjuva egemenliği, başkasının artı değerinden beslenen gençler üzerinden surdaki gediklerini çarçabuk onarmakta.

Hegel bize, - Tinin dolayımında- dünyasal üstünden göz çevirip dünyasala, şimdi buradakine dönmekten söz eder. Ancak eğer bu, yeniden Tine dönmenin zorunlu aracılığı olduğu sürece, Tinin dünyasaldan üstün olmak ve özdeksel olduğunu olumsuzlamak üzere dünyasal olmak zorunda oluşudur ki bütünlü parça arasındaki içsellik bize sağlayamaz ve doğrudan idealist, şiirsel bir dindarlık olup çıkacaktır. Tıpkı, Hegel'ci burjuva şairlerin, olunmazlık kipinde şair olarak bizden yukarıda olmak ve bizden olduğunu olumsuzlamak için bizden olmak zorunda oluşu, gibi. Özdeğin, Hegel için, Tin olduğunu olumsuzlamak ve Tin olmayan olarak var olmak üzere bir olumsuzlamadan diğerine akış halinde dizilişinde olduğu, gibi. Ki Hegel bunu, zıttına dönüşmek yanılığısıyla kavrayıp sistemleştirmiştir. Oysa Hegel şiiri ve şiirsel bilinci ya da bilincin varoluşunun şiirsel yapısını imlemiştir. Tinin özdeğe dönüşüp yeniden tine dönmesi →

gibi, şair de öznelliğinden olumsuzlama yoluyla olguya doğru ileri gidip,

Beni candan usandırdı cefadan yar usanmaz mı

Sonra yeniden öznelliğine bir geri dönüşle olumsuzlamanın olumsuzlamasını tamamlayacaktır: Felekler yandı ahımdan muradım şem-i yanmaz mı

Tarihi her sabah yollara düşerek yeniden yaratan emeğin örgenleyicileri olarak, çelişkileri bütünlük ve gerçeği burjuvalararası olmaktan çekip çıkarmak adına, en saçmanın bile felsefi dizgilerle sıkı ilişki gütmeye edebi masalları bir daha edebi saymamak üzere bütünlüğün sınırları dışına itiyoruz. Platon karşısında Aristoteles'in, Descartes karşısında Locke'un, Hegel karşısında Marks'ın iyeliği aydının varoluşu için tarihsel zorunluluğumuzdur. Ancak ötesi için, Hegel'i ve Hegel'ci psikolojizmimizin şiirsel dindarlığını, kökünden sökmek üzere sıkıca eleştirmemiz gerekecek. Başarabilecek miyiz? Şimdilik sadece umabiliyoruz.

ŞİİR SINIRA SIĞAR MI?

Hasan EFE

Bu sorunun yanıtını verebilmek için canlının morfolojisine (yapısına) bakmak uygun olur. Bütün canlı türlerindeki bedensel yapı, biyolojik işleyiş olarak temelde aynıdır.

Canlı grupları büyüdükçe benzerlik ve ortak noktalar azalsa bile temel yapı aynı kalır. İnsanlarda sabit yapılara karşın her bireyin damarlardaki ağ bağlantıları, parmak izleri ve beyin bağlantıları tek ve benzersizdir.

Sözünü ettiğimiz işlerliğin morfik rezonansla (tınlaşım) ilgili olabileceği düşünülüyor. Bu alanda çalışmalar sürmektedir. *Canlılıkla* gördüğümüz şeyler yani biçim, desen, davranış, çeşitlenmeler, uyum süreçleri, üreme kalıpları biyolojik evrimi sürükleyen asıl unsur *organizma* ve *çevre etkileşimidir*.

Yaşam koşulları ve bulunduğu çevre değiştikçe *uyum sağlayabilen şairlerin* versiyonları daha fazla tekrarlarla ortama yayılabiliyor.

Kararlı olan o şaire ait “yapısal ve davranış kalıbı”, süreç içinde onu da dönüştürür.

M. Mahzun Doğan’ın 1999 Mart’ında Ankara’da yazdığı ölüm temalı bir şiiri altta, okuyalım:

DÜŞ UYKUSU

Aramayın yatağında
gökyüzünde uyurum
uzuuuuuuuuuuun uzak
bir düşün kollarında

(M. Mahzun Doğan)

Yaşam koşulları ve çevrenin değişmesiyle aynı şairin 19 Aralık 2021’de, İzmir’de yazdığı ölüm temalı aşağıdaki şiirinde bir farklılık görebiliyoruz:

İSYAN

Kitap bitmek üzere
El kaldırdı şiirler:
Ölüm temasında buluşmasaydık keşke!

Perdeleri savurdu gök:
Yaşam böyle işte!

(M. Mahzun Doğan)

Şairler bu değişimi salt biyolojik olarak değil, hayal, düşünce ve duygusal bütünlükle sarmalanarak gerçekleştirir.

Morfik alanlar ve titreşimler beyni etkileyerek yönlendirir ve beynin işlemlerini sağlar. Özellikle *zihin denilen kavram büyük olasılıkla sınırları bulunmayan* ve onun dışında *sürerlilik içeren soyut bir kavram* olarak düşünülebilir. Hatta kaynağı dışarıda olarak da algılayabiliriz.

Bunu açmak için şu soru sorulabilir:

Beyin mi düşünceyi, düşünce mi beyni üretir?

İnsan madde ve kavramlara (heykel, mimari, kabartma, resim, şiir, öykü, karikatür, tiyatro...) şekil ya da anlam verir. Bu durumda beyin, çevre ile etkileşime girer. Ve öğrenme deneyiminin sonucundaki değişimle yeniden

yapılanma gerçekleşir. Süreçte bu kapasite artar. Bu durumda beynin biyolojik olarak dallanıp budaklanması (nöron ve dentrit sayılarının artması) da etkileşimin bir sonucudur.

Şair her ne kadar aynı temayı işlese de onun morfolojik yapısında değişiklikler gerçekleşir. Böylece ele alınan temanın anlamsal ve algısal boyutları da farklılaşır.

Bu durumda beyin süreçle yeniden şekillenerek yapılır. Tüm işlevler beyni değiştirdiği için yinelenen davranış ve düşünce örüntüleri zamanla kuvvetlenir. Böylece gelişime sürecinde çoğuleyin *eşzamanlılık* yaşanır. Duygu, düşünce ve davranışlarımız da bundan etkilenir.

Bunu da Carl Gustav Jung “ortak bilinç dışı” olarak ele alır. Arkaik dönemin de yansımalarıyla fikir, imge, duyu ve düşünsel biçimler bizleri değişik düzeyde etkiler. *Ortak bilinç dışı* yüklenmelerle şair yüzlerce, binlerce yıl geriden kendisine verilen genetik aktarımları alır. Bunu içinde bulunduğu an’ın etki ve etkileşimleri ile kurgulayarak yeni ürünler (şiirler) ortaya koyar.

Geçmişle sonsuzluk arasında kurulan bir köprü için Doğan’ın şu şiirine bakalım:

AĞIT

Bir şarkısı vardı onun.
yelesi ışıldar günüşiğinde
al bir at
koşaaaar
Ufuklar ışıldardı

O şimdi bütün şarkılarda.

(M. Mahzun Doğan
3 Nisan 1993, Ankara)

Şair, at simgesiyle imge çağrışımlarını genişletmekle kalmaz, toplumun *arkaik* dönemdeki at’ıyla köprü oluşturur.

Ağıt şiiriyle de sınara sığmayan bir ölümün temasını işler.

Özdemir Asaf da ölümü bir başka yönden ele alır:

ÖLÜM *

Ölüm; ben onu çiçeklerle giderken
gördüm.
Ölüm; ben onu yaşamları bilerken
gördüm.
Obur doymazlıkların obur
açlıklarında,
Ölüm; ben onu, varlıkları silerken
gördüm.

Ama bir de yokluğun ve yüreğin
önünde;

Ölüm; ben seni utanç ile titrerken
gördüm.

(Özdemir Asaf)

Kaynaklar:

- Herkes Ölüyor, M. Mahzun Doğan, Şiir, 1 Aralık 2023, Medakitap, Ankara
 - Unutulacak Şeyler, Sinan Canan, 1. Bas., 2016, Tutukitap, Ankara
- * www.antoloji.com

Elif FİRUZİ

SİLSİLE

havada kavisle dönen bir el tutarsız bir neşedir
kimileyin
bir daha tamamlanmaz kuruyup dağılan sözcükler

bir yanlışlığın ağırlığını taşıyandır gerçek, boşluğu
cömertçe doldurur
konuştukça taşınırsın uzaklara. kimi duvarlar örülür, kimi
camlar kırılır
kalksam kollarım düşer mi diye yeni bir endişe edinarsın
dönsen havayı geçemezsin, suskunluk da sertleşir

genzi yakan şeyleri seçer ve matah bir öz bulmuş gibi sunar
sana su
sızmış petrol renkleriyle alalar dalgaların tutup getirdiği
çer çöpü
içinden sökülen bir yakarıyla kıvrılıp geçersin ölü
mayalayan bu körfezi
dönmesek buraya, buraya hiç, buraya hiçbir daha hiç

yeni bir yol bulur, uygun bir ânı kollar, sesini tedbirli bir
cümleyle açarsın:
bilmek yükünü giyemem, bana az şey söyle.

Fatma ARAS

YETMİŞ ATEŞ YETMİŞ BARUT

Bir yokluk sofrasının başında oturmuşum.

Yetmiş yılda yetmiş dağla konuştum
yetmiş çiçek gül verdi
yetmiş bülbül kanadı
dünyada ve ülkemde yetmiş kentle dertleştim
azalmadım
bir dünya haritası yüzüme oturmuştu.

Körelmiş bıçak bile benden ağız istiyordu!

Sözcükleri giyindim, sözcükleri soyundum
büyük harflerle bağırardım
küçük harfe anlattım
şiiirlerim kanadı
öykülerim ağladı
bir ezan sesi gibi yıllar üstümden aktı...

Bak sevgili
yetmiş kartal havalandı Ağrı'dan
kendimi kundakladım, yeni doğmuş bebek gibi
eski usul izlerde yürüyorum
hiç yaram üflenmedi
yorgunum
artık dünya damarımda zonklıyor.

Nurkan GÖKDEMİR

BEN

o ki hiç
durmadan
hiç bıkmadan
konuşuyor kem
ve diyor hep ben!
ve sen ve siz onlar
ben'den çok aşağı
ve uzaklarımdalar
en soylu us dolu
hayat dolu ben!
yaldızlı yalan
dev aynasına
şaşca bakan
hayalgüzel
uyurgüzel
ömrünce
ah ben!

Dilaver KORKMAZ

COĞRAFİK BİR ŞİİR

Tehlike arz eder,
fay hattı geçen şiiirlerim;
Kırık mısralar depremlere gebe
İsyankâr bir tsunami,
Taşırır okyanusun sabrını

Ruhumun mağara dehlizleri
Açar renk renk sardunyalar
Kayıpları saklama enstitüsü
Nicelerini gömdüm
kalbimdeki bu obruklara

Beynimin vadilerinde gizli
Bir kasırgadan arta kalan yıkıntılar
Alır götürür uzak kıtalara
Götürdüğünü getirmeyen gelgitler

Haritalar göstermez
Bulamaz pusulalar varlığını
Okyanuslar ortasında ıssız bir ada
İki kutup arasında hangi eylem boylamda?

Dertle yüklü kanyonlarım
Zincirlere mahkûm dilimdeki fiyortlar
Aydınlatır en uzun geceyi
Sardunya kokulu o kuzey ışıkları

Yeprem TÜRK

Ali Celep, Haber Edebiyat adlı bir sitede, hakkımda dört eleştirel-deneme yayımladı. Dört yazıya rağmen bir şey demedi. İyi, dedi; çalışkan, dedi; tek başına, dedi... vs. Oysa bunların *Kuruluş* açısından pek bir önemi yok. Ben, yapılan iş açıklanabilir mi, kavramsal olarak düşünülüyor mü ya da tarihselleştirme açısından bir yol kat edildi mi? Buna bakarım.

Örneğin *Kuruluş* yıllıklarını yazarken yıllıkların çevresini dolaştı, Celep. Başka bir yapan olmadığı için, ben sanki mecbur kalmışım yıllık yapmaya gibi bir fikir ileri sürdü. Ve bu nedenle ben iyi biriymişim. Ali Celep, *Kuruluş* şiir yıllıkları için böylesi bir izlenim verdi. Oysa yıllıklarda 'vezin' denen bir meseleye dikkat çekmişim. Bunun üzerine kalem oynatmadı, Ali Celep. Oradan yani vezinler üzerinden yürüseydi, yazılarına dişe dokunur bir mesele, konu bulabilirdi. Lafı boş yere dolandırıp durmamış olurdu. E ne yapalım, yıllığın mahiyetini açıklamak bize düştü.

Yıllardır şiir yıllıklarını takip etmiş biri olarak söylüyorum: Bir şiir yıllığı elime geçtiğinde o yıllıktaki yönelimi anlamaya çalışırım. Hissetmeye özen gösteririm. Türk şiir tarihinde şiir yıllıkları bazen 'saf şiir' ekseninde bazen de 'mesela 'sosyalist vezin' çerçevesinde -Mehmet H. Doğan'ın yaptığı gibi- boy verdi. Çünkü şiire hâkim vezin o yıllarda oydu. Ve doksanlarda ortaya çıkan Hakan Arslanbenzer'in yıllıkları, 'Anglo-Amerikan modernistlerin' Türk şiirinde etkisinin iyice hissedildiği bir dönemin yıllıklarıydı. Buraya ve Akif'in şiirine yakın duran şiirler, bu yıllıklarda 'konuşan veya somut şiirler' olarak ön aldı. Ve gerçekten Anglo- Amerikan modernistleri, Türk şiirinde hem şiirleriyle, edalarıyla hem de şiire bakış açılarıyla doksanlarda yağma edildiler, eskitildiler. Bugün artık Anglo-Amerikan modernistlerin Türk şiirine heyecan verdiğini kimse iddia edemez.

Kuruluş şiir yıllıkları, ne 'sosyalist vezne' ne de modern şiirin başka bir aşaması olan Anglo-Amerikan modernistlerin şiirlerine yakın bir yerde. Biz, modern şiirin üç safhasını tersine yürümüş Türk şiirinde, modern şiirin başlangıcı gerçekten budur diyebileceğimiz başka bir aşamasını gördük. *Kuruluş* yıllıklarını ortaya çıkaran ilham kaynağı da aslında buydu.

Meseleyi biraz da şöyle izah edeyim.

Hani diyor ya Pound, W. Whitman'a, A Pact şiirinde:

*Seninle bir antlaşma yapıyorum, Walt Whitman
Yeterince uzun zaman nefret ettim senden.
Geliyorum sana domuz kafalı bir babası olan
Olgun bir çocuk gibi
Dostluklar kurabilecek yaştayım.
Sendin yeni ağacı kesen,
Şimdi zamanıdır onu oymanın.
Elimizde bir öz su var bir kök
Selam sabah olsun aramızda.*

Hakan Arslanbenzer'in şiir yıllıkları, işte bu ağaçları devirenlerden ve bu ağaçlardan elde edilen kütüklerden oyma ve nakış yapanlardan etkilenenlerin yıllıklarıydı. →

KÜL YARASI

içimde karanfiller büyüttüğüm zamanlarda
dokunsam bir rüzgâr kırılırdı
avuçlarımda

akşamın koynuna usulca bıraktığım yağmurlardan
ince kadife yastıklar çıkartırdım
küflü
sandıklardan

belki de küçülen onca kadın
öteki yüzünden mor halkalar
toplarken

vaktinden önce günü dolmuş bir sevinçle
kol düğmelerini ilikleymen
birkaç erkekle
sevişmiştir diye
solmuş gelincilikleri de öldürdüler

ben ki, yastığım lekelenince
şarap kızılından sarışın bir kadın
çıkardıysam
bu ellerle

kalbimin ağzına hardal renginde
bir gökyüzü
yerleştirmekte
sana düşer sevgilim

eskidendi inandığımız o masallar
annemin saçlarımı
ikiye ayırıp
tam ortasına denizi
yerleştirdiği zamanlar da vardı

bir kelebeğin ağzından yeşil bir baharla konuşurduk

avuçlarımda kül yarası

Kuruluş dergisi yıllıkları o ağaçları devirenlerin değil, kütükleri yontanların ve oyanların da değil; o ağaçları dikenlerden etkilenmiş bir yıllıktır. Yılığın yönelimi burayadır. Yılığın kapağına yeşili /yaprağı boşa koymadık. Başkaları ot/ bok, diyebilirler, bu tür şeylere. Ama bu da onların hafifliği. Biz, tecelli diyoruz. Bulduğumuz yere bağlı kalarak.

Diğer yandan ortada oyma, nakış yapacak kütük de kalmadı. Bu bizim sorunumuz değil elbet. Bunu neo-epikçiler/ kütükçüler düşünsün.

Biz, bir ağaç / vezin dikebilir miyiz? Aslında bu soruyla meşgulüz.

*

Hünersizlik, şimdi kimde?

Tuğrul EDİZ

KÖMÜRDEN GELENLERİN TÜRKÜSÜ

Kömür vagonları geçiyor uzak uzak
Ay ışığı tarlalarına turnalar konuyor
Eski nehirden beri çınarlar kocadı
Kırpıkların isı gitmeden yeni gün ağardı

Bir avuç yağmur için bütün bu bulutlar
Git git bitiyordu çöl, bitmiyordu yalnızlık
Süren yaz değil görülmemiş mevsimleri aşkın
Katır nalı çakan adam düş düş varmıyordu yere

Taşlardan bilir insan, mermerin damarları atar
Önce kömür taşırırsın sonra kül en sonunda toz
Radyo tamircisi bilmez başına sarma bu ayrılığı
Yaz yaz bitiyordu kâğıt, geceler bakır çaydanlık tütmez

Yoktan var edilmiş olsun ama sen kıymetini bilme
Güneşte yürü yokuşta dinlen, in derine çık göğe
Önce hatırlarım sanırsın sonra unutmam en sonunda iz
Tahta kürek yapan adam kaç kaç kaçamıyordu kendinden

Bir demet gönül düğmesi için bütün bu morlar
Gözyaşında yüzüyor gemiler, yelken bezinden geçiyor
ömürler
Karnında ışığı büyüten kadından öğrendim, korkmam
karanlıktan
Nehir dizime oturdu, rüzgâr boynuma sokuldu, suda aksi
yok ki gece

Yüzünde karası aynalardan geçen ateş, uç uç hala yoktu
turnalar
Bozuk saatleri yapan adam solgun çiçekleri güldürüyor,
gülmüyor ama
Taş taş bitmiyordu süt, altı yandıkça buruşup kaymak
tutmuyordu
Vagonlar da eskidi hayatlarımızda, kömür bile kara değil
artık

Hasan ÇELİKKOL

BÖYLE Mİ OLMALIYDI HİÇ

Tüm fare orduları yanımızda
Göreceğimiz daha başka salgın kalmadı
Ne varsa toprakta eriyip
Savruldu zehirli tozlar üstümüze

Yüzlerde yalanların son hali
Sessiz insanlar olduk, özür dileriz annelerimizden
Bin yıllık şarap fiçilerini karantinaya aldık da
Gözlerimizi kör eden kim anlayamadık

Böyle mi olmalıydı hiç, kargaların ortasında
Uyumaya mahkûm
Daha dayanılmaz
Daha aç birer kelaynak

Sarmal bir ipin ucundayız çıktıkça düşülen
Ve ne tuhaf, herkes kara ölüm dansında

Sertaç ÇIRALI

CÜRET

ellerim taflan çubuklarının yasıdır
turnaların uğrak dalıdır işaret parmağım
bu yüzden ne vakit sallasam kendime
uçup giderler göklere
gökyüzü hangimizin hayaliydi
yüksek sesle söylesene

bakma sen cüretime
bütün çelimsiz kelimeleri affettim
ellerimi
bahar telaşına uzanmış
utangaç çocuklara affettim

ah mirim
bu feraye dünyayı
dilimin döndüğü kadar çevireceğim

Arzu Cura ALTUNBULAK

YAP BOZ DÜN YA

hafızamın süt dişleri eksik şımarık taze kalbim
mors üçgeni sokaklarda çukurdu hayat
derken renklendi rüya alaca misketlerim
güzeldi bir trampetin aşkına ağlamak

üstümde kümülüsler dün ya yap boz
gelgitlerim vardı yükselirdi sularım
bir galip bir mağlup sesler ki güneş takılırdı
ayakkabı bağcıklarım saçlarımdan uzun
rüzgâr esti çıktı kanatlarım

neden ağladığımı unuttum
sevdim gözyaşlarıyla ıslanmayan acıyı
zoru unuttu çocuk üfledi yaralarına

şimdi uzak bir sürgün

Seçkin ZENGİN

İKİLİKLER

DİZE

kısalan dize
usta bakış...

AKREP

doğru yalnızlık
akrep çağrısı...

ISKA

ıska geçti
düşün ışığı...

AHLAKIN ESTETİK STANDARTLARI VE SANAT

‘BALKON’ - AYSUN TELLİ

Hicran ASLAN

Balkon, Ekim 2023'te İzbirakan Kalemler Yayınevi tarafından baskıya girdi. 2023 Turgut Uyar şiir Ödülünde üçüncülük alan kitabı ilk okuduğumda yüzdeyüz kübist demiştim. Belirgin bir karakter, bağırarak bir imge etrafında örülen bir örgü yok kitapta. Ama bir toplam olarak kitap hem bir başkaldırı anıtı, hem bir eylem sonrası meydanı gibi duruyor. Picasso'nun ben aramam bulurum cümlesinin ele yürümüş hali gibi arayışın akışını kendisi olmuş bir kadın şiiri var kitapta. Sadece ayrıntıları değil sözcükleri de çok yönlü bir şekilde işlemiş. Garip bir geniş zaman ve detaylar içinde ilerliyor.

İki boyutlu bir yüzey üzerine nesnelerin ve detayların her görüntüsünü çizmeye çalışır şair. Dinamik ama kırılmalı, çok renkli olsa da içindeki kırılmalılığın hakim olduğu, küfür argümanları kullanmadan küfreden, ses bulaştırmadan bağırarak bir şair. Bütün gidişata itirazı var. Ördüğü şiiri kendi çözen, çözdükçe kendini oyalayan bir Penelope örgüsü. Sadakat imgesi nasıl Penelope'yi çağırıyor; ustaların yolculuğu ve şiirin bugüne gelmeden öncesinin bilgisi ve görgüsüyle bir sadakat imgesine dönüştürüyor şiirlerini.

*“düzensiz göçmenleriydik gezegenin dedi salyangozlar
çınarlara giydiriyorduk kazakların kırmızı ışıltısını*

*bir kazak hep aynı yerden sökülür mü
giyilir mi hep aynı yerden bir kazak
bir buzdolabını açarken her sabah
hep aynı yerden örülür mü”* (Kahrolsun Bağlı Şeyler, sayfa 7)

Kübist tablolar gibi birbirine benziyor şiirler. .. “Her yazarın şiirinde okuyucusu bulunur”.Diyor Winnicott. Sanki şiiri kendi yazmamış gibi aynı zamanda kitabın okuyucusu. Uzaktan bakınca okuyucuyu da, kendini de bu şeffaf ipeksi yolculuğu anlamak ve dahil olmak için majör kalıplarından kurtulmaya zorluyor. Aslında kübizmin ilk dönemleri Cezanne'nin eserlerinin duygusu var şiirlerde. Renklerde hep yoksul ve yetim bir taraf var.

*“nolacak şimdi durdu kazak
durdu kırmızı
uçuşu unuttum ben furuğ
rüzgarı unuttum
ışıldıyor sesi onun ne güzel
ne yeşil ışıltıyor öyle
yeşilinde sarısı saklı onun sanki
sarısı yeşilinde”* (Balkona Yakışmadı Bu Kanat Bu Kuş Bu
Düş, Sayfa: 101)

Kabuklu olmayı seviyor. Uçucu izler bırakmayı ayrıntılardan başlayarak, vazgeçişler ve değişim içinde her harf bir göz gözlerimizle baktığımız şeylere iz bırakırız. Elastik bir çaba onca detayı iyileştirmeye çalışmak gibi, sığınmak gibi salyangozun gözüyle bakıyor. Bir gram mor boya için öldürülen onlarca deniz salyangozu. Yasaklanan mor rengi. Ahlakın estetik standartları ve sanat arasındaki ilişki ve zıtlıkla ... “atlarının sesine yaklaştı ellerim/ atlarının siyahına” O detaylar aynı zamanda senin kolun bacağına hayati bir organın olabiliyorlar. Sanki; her şey anlatılmalı aşılıyor. Hem →

Güray ÖZÇELİK

SENİN GAYRETLİ UYKULARIN VAR

nelerle örtüyorum şimdi geceyi
beni bilmediğin biri gibi çiçeklendirip
kuşkulu evlere uğurla

onlar elbet vazgeçerler orman öfkесinden
bir buluta şekil vererek ve ey!

şimdi neyi bekliyorum
benim ricalarımdan uzak durmalısın
öyle bilirler beni
şenlikli bir ağaçtan

bu rüsva yer değiştirecektir yine de
ağrıları azalacak ve uzun bir yolda
sapan sesleri eskimeyecek

senin gayretli uykuların var
yeni sokaklar bulan
rüyalar beğenen
hepsine mecal buluyorum
hepsini uyandırıp
sırrıma ortak ediyorum ellerini

Sophia Jamali SOUFİ

TERSİ

Gülümsemeler nereye gidiyor?
Şiirler kendilerini nerede saklar?
Bir parçam hâlâ anıları örüyor
Pencereler, olmayan insanların yansımasıdır
Biliyorum, bu akşam kimse bana gelmeyecek.
Beni rüyada gören cesetten kalkarım
omuz silkiyorum
Ölüm yere düşer
Ters günler
ters çevrilmiş saatler
ters kelimeler
hayallerime geri dönmeme izin ver
Ağaçların düşen yaprakları hatırlamadığı kışa...

yenilgiye mahkum hem bunun bilgisiyle bilenen, hem henüz uykudaki tohum hem büyüdükçe çürüten beklenti , hem üretim için çırpınan, hem çırpındıkça tükenen yanlarından zevk almaya başlayan, hem hazzı hem ılımlı ve kontrollü bir şiir.

Gonca DOLU

SESSİZLİĞİN DİĞER YANI

Tozlarını silkeleyemediğim bellek unuttu
gözümün içinden geçenleri
eski değil
eskidiler
zaman örttü anıların üstünü

gün gerinirken sabaha
solukları dinleyerek yaşama bıraktım kendimi
düşünmüyorum artık hangi gün yaşlı diye

eğik gövdeleriyle yalnızlığın acılı koynuna boşaltıyorlar
terini
bir türlü gelmeyen zamana yürüyenler
rüzgârsız tozlar gibi nasıl da gururlular

damarları patlamış kentte bilinmedik vakti vururken saat
yalnızlığın çoğul bakireliğine döküyor günahı
daralan umudun kızı
susmaktan başka sarılamıyorum ki ona

hayatın molozu omuzlarında
aradığım ne
lambaların kör ışığında
hangi gürültüyü taşıyor içine geceler
yoksulluğunu dilendiğim Karaköy çocuğu
sen anlat seni
ortak olayım yüreğinin cehennemine.

Kemal BAYRAKCI

AŞKSIZ

Yüreğim kırılmış dal ucu aşksız
Gövdem hançer saplı bir yara
Aşksız küle dönüşür şiirlerim
Saklanırım sözcüklerin arasında.

Aşk Toroslardır İnce Memed'e
Koroğlun'a Bolu Dağıdır
Yağlı urgandır Pir Sultan'a aşk
Deli divane kalbe arkadaştır.

Aşksız çırılçıplağım kal yanımda
Soluğun boynumu okşasın kanatlarıyla
Üstümü örtün ateşiyle dudakların
Aşksız çırılçıplağım kal yanımda.

Aşksız bir külüm ben
küllenmez bir korum aşkla.

Kemal KOLÇAK

KEDİYİ KOVALAYAN KUYRUK

Şimdi, üç tarafım duvarlarla çevrili
İçimden bir renk tutuyorum
Eflatun
Gölgeyi boyamak için.
Sevgili gölgem,
Neredesin?

Zincirleme bir kaza sonucu
Biraz geciktim çağınıza,
Lanetlendim.
Yaşını unutan bir çocuğum aslında ben,
Şiirler söyleyen Dionysos alaylarında
Defnelerin dilinden.

Yalnız toprağı değil, denizi de çapalar insan.
Gemiler, gemiler, gemiler...
Rüyalar ve dalgalar biriktirir.
Yoksa hayat yunuslardan öğrendiğimiz,
Bir şarkı mıdır yalnızca?

Tanrılar doğmadan önce
Bir ağacın kavuğuna sığındım.
Dost oldum onu yiyen kurtçuklarla,
Köklerden yapraklara yürüyen suyun serinliği
Başımızı döndürüyor.
Tanımak için çiğniyoruz ne bulursak
Bizde yok olup, çoğalsın diye ağaç.

Keçilerin gözlerine hiç baktınız mı?
Bir sırrın üzerine basılan mühür.
Başlangıç ve kıyamet...
Ben o kuyunun dibindeydim.
Ya Ali!
Sırrı değil, sen kuyuyu sakla.

Yüzümü güneye dönüyorum, sakin.
Ne zaman bir pencere görsem
Önüne bir saksı, saksıda anason çiçeği.
Hep biraz sarhoşum bu dünyaya
Gizleyemem duygularımı.

Kediyi kovalayan kuyruğum ben.

Şenol GÜREL

BAÇSIZ

yar yolu kesse
dili kılınç biri / bir deli
köprü örer köprü üstüne

eşkin ata binmiş çınlar dadal
dili göz çiçeği türkü

geç
geç derdi dumrul görse
geç

ADALET FELSEFESİ

Deniz SARITOP

- Zaman defterinde, hiçbir şey kaybolmaz.
- Adalet, bir şeyin sağı, solu ve ortası değildir, o şeyin özüdür; mutlak olanıdır.
- Bulduğun yer doğruluksa, senden daha güvenilir kimse yoktur.
- Bir insanın asıl değeri, sahip olduğu vicdanla ölçülür.
- Aklın olmadığı yerde cesaret, cesaretin olmadığı yerde akıl, yeniktir.
- Bir aslanın burnunun dibindeki sineği avlama yeteneği yoktur.
- Yanlışlar üzerinde yapılmış bir yol, seni karanlıktan başka hiçbir yere götürmez.
- Acı çeken her insanın ihtiyacı olan tek şey, adalettir.
- Akıllamaz tüm kötülüklerin sebebi, yanlış düşünmekten kaynaklanıyor.
- Şuursuz bir toplum, daima güdülmeye layık bir sürüdür.
- Haklıyım demek, hiçbir zaman haklı olmanın önüne geçmiyor.
- Seni huzursuz eden vicdanın, o hep beni savunan bir yargıç olacak.
- Basit insanlar için basit bir gerçeği dile getirmek istiyorum; işgal edilmiş hiçbir zihnin, Tanrı'sı yoktur.”
- İyi bir insanın başına gelebilecek en büyük felaket, yanlış doğru bilen bir toplumla aynı havayı solumak zorunda kalmasıdır.
- Bir fikir bile, Tanrı'nın sana uzanan yardım elidir. Sus ve dinle.
- İnsanları aptalca bir şeye inandırmakla hakikat kendisinden hiçbir şey kaybetmez.
- Cehaletin ömrü, insan aydınlanıncaya kadardır.
- Nefret, hayatın hiçbir alanında, seni adil bir yargıç yapmaz.
- Eğer vicdan ön planda tutulursa, insan özü hakikate daha da yakımlaşacaktır.
- Adalet, soğutmaya gelmez, aksi halde vicdanlar katılaştır.
- Hiçbir tuzak, hakikat varlığını gizlemeye güç yetiremez.
- Hakikat, eninde sonunda ortaya çıkacaktır; çünkü o, Tanrı tarafından kutsanmış bir kelimedir.
- Adalet, vicdanın kiblesidir.
- Düşenin elinden tutun ve adalet ile yargılayın; eğer haksız çıkarsa onu tekrar geldiği yere gönderin.
- Yargıçlar; kör, sağır ve dilsiz olabilir, fakat ilahi adalet asla...
- Adalet, bir insanın ve bir karıncanın yaşam hakkı arasında hiçbir fark gözetmeden, hüküm verebilmektir.
- “Elimden tutan yok mu?” diye feryat etme. Kalbinden tutan var; yetmez mi?
- En yoksul insan, paylaşmayı bilmeyen insandır; en çaresiz insan, dünya hayatıyla övünen insandır.
- Adalet, suçtan emindir, fakat yargıçlara güvenmiyor.
- Tepeden baktıkların, senden daha yukarıda olanların aşağıya yansıyan gölgeleridir.
- Bir toplumu felakete götüren en büyük tehlike; iyi insanların kötü, kötü insanların iyi olarak tanıtılmasıdır.
- Kötü insanlar, nefret duygusuna âşıkırlar; ona aç kaldıklarında, daha da saldırganlaşırlar.
- Yürümesini bilmeyen bir insana yol verseniz bile, o yine de gitmek istediği yere varamaz.
- Bir insan, kendi hatasına karşı suçludur; mağdur ettiği kişiye karşı da borçludur.
- Bizim için güzel hayaller kurduğunuz bu dünya, gelecekte hepimizi mutlu edecektir.

- Cehalet, her türlü suç canavarına dönüşebilen mayası bozuk bir hamurdur.
- Son damlayı taşıran bardak değildir; ölçüdür.
- Kalbinde hakikat ışığı olmayan bir kimse, gün ışığı ile aydınlanamaz.
- Akıl üstesinden gelir, fakat sevgi fetheder.
- Yalan konuşan insanların inandıkları tek şey, yine yalan konuşmaktır.
- Dünyanın en karanlık yeri, insan cehaletidir; ve asıl korkmanız gereken yer de orasıdır.
- Kendi vicdanını sorgulamayan bir toplum, çürümüşlüğü son halkasıdır.
- Vicdanı kendisinden önce ölen insanın, “insanlıkla” hiçbir bağı kalmaz.
- En doğru bölücülük iyileri kötülere karşı örgütlemektir. En doğru barış, kötülere iyilerin aldığı eğitimi vermektir.
- Eğer yüreğinizde sadece sevgiye dair bir bayrak açmışsanız, tüm dünya karşınızda saygıyla eğilecektir.
- İlahi adalet teslim alınmaz.
- Yasalar, küçük beyinlerin otoritesidir.
- Dünyanın iklimi değişmedikçe, hiçbir kanun aklın adalet değirmeninde öğütülecek kadar; temiz, vicdani ve ahlaki değildir.
- Bir tuzak ne kadar gizli olsa da, hak sahibi Tanrı katında asla unutulmaz.
- Faili bulunmayan bir cinayetin azmettiricisi, soruşturmayı yürüten Savcı'dır.
- Faili meçhul suç yoktur; adalet ile tüm bağlarını koparmış Savcı ve Hâkim vardır.
- Büyük zaferler, masum insanları kılıçtan geçirip toprakları fethetmekle değil, düşünceleri fethetmekle elde edilir.
- Adil olmak, kendini Tanrı'ya adayanların ruhunda vardır.
- Ahlaki değerlerden yoksun bir toplumun yasaları, sadece iyi insanları idam etmeye yarar.
- Bütün ırklar yeryüzü sofrasında birer kardeşirler; ve kardeşlere düşen de kendi aralarında adil davranmaktır.
- Birine delidir demenin altında gizlenen büyük bir suç vardır.
- Ezilenler, ezenlerin hukukundan adalet beklemesin.
- Adalet, ondan nefret edenlerin omuzlarındaki en ağır yüküdür.
- Haksız birinin sürekli “ben haklıyım” demesi, kendisine dair hiçbir çıkış yolu bırakmıyor demektir.
- Adaletin bir diğer gereği de, güçlüye karşı koyan güçsüzün gücüne güç katmaktır.
- Kelimelerin konuşulmadığı yerde insan acılara sürgündür.
- Bir ülkede adalet boşluğu, o ülkenin en karanlık tarafıdır.
- İnsan, vicdanının suçsuzluğunu giderdiği yerde, adalet vardır.
- Devlet yönetenlerin ahlak ve vicdan sorunu iyileştirilmeden, ülkede adalet ve huzur tecelli etmez.
- Adalet, hassas bir terazidir; kötü hukukçuların elinde kırılır ve bir daha onarılmaz.
- Adalet, o güveni sarstığı an, savcılar ve hâkimler cezalandırılmalıdır.
- Adalet ile yönetilmeyen toplumlarda karanlığın ürpertici bir sunumu vardır; herkesi kendine benzetmeye çalışıyordu.
- Adalet, soğutmaya gelmez, aksi halde vicdanlar katılaştır.
- Korku ve cehalet, her şeyden önce Adalet'in ölümüne sebebiyet veriyor.
- Yargıyı makyaj ürünlerinden uzak tuttuğunuz sürece, adalet temiz kalır.
- Devlet'i yönetenlerin ahlak ve vicdan sorunu iyileştirilmeden, ülkede adalet ve huzur tecelli etmez.
- Pire için yorgan mı yakalım" deyimi; ilahi adalet, evinizi ve mahallenizi ateşe verecek, anlamını taşıyor.
- Akıl, bize bir gelecek planı yapıyor; kalp, onu iyileştiriyor; vicdan, ikisini de adalet ile yönetmek istiyor.

Duygu TAYLAN

BARAN

ben diyebilmek ateşe el sürmek
zor kapılarda seyretmek ömrü
ömrün dar kapılarından geçmek

biz, düzlemek uğursuz yeri
küseni sürümek, eleyip defteri

aynaya yansıyan
örtüsü farklı, suskuyu donatan ben
çağırılmış rüyalarda
rüzgârı kocamış
eksik vücut
bedeli toprakta dinlenen

gün dinene kadar
ben yokum
bizden olmayan
sulara bassın elini

biri bizden yaralı
biri kurban
öyle olsun baran
bizden eksilmiş beni vuran

Tasula DROSİNOS

İKİ AYAKLI İSKEMLE

bacaklarımı örtmeye yetmedi neonlar
damgasız sürşarjlı pullar yapıştırdım
gümüş beyazı kasıklarına
doğrulmak için kent sokaklarında

çiğ memelerimi göğe dayamak vardı şimdi
kaygan yamacımda okşar tırnaklar
dışarıda kirpik yoran tipi
içeride fokurdayan bir seviş güveci
tuzuma baksaydı masanın üstünde
sakalı ayılmayı unutmuş gençten biri

uzak kalınmalıymış çakarlardan
kıyısızdım sevemedim kimseleri
sövemedim adalı balıkçılara
benden götürdü bütün tekneler
yakamoz koklattılar öğürten çalkantılarda

diş diş dolu yağıyor içeriye
çoktan kazınıp fırlatılmıştı pişmanlıklar
binbir gece masalları
çıkmadı çıplak üstümden
adıma yazılmış tek bir dize

öçle deldiler fısıldayan kimliğimi
tahta kutuda bitti serüvenim

ne dersiniz
bağırın bir ölüm mü kotarsaydım kendime

Sinan KABAN

VOLEYBOLCU KIZ SÖYLEMEDİ

Alkışların öldürdüğü de olur
Bakmayın galiplerin çağılına
Yıldızmışım ya şimdi ben
Annem başka ağlar
Utanırdı içim uzunluğumdan

Parmaklarım el almış çelikten
Ölüp de dirilir gibi vurmuştum ya
İçiydi kalbim cici yuvarlağın
O dikdörtgen boşluğu
Topa vura vura doldurdum ben

Sezilir mi insan boyundan
Kesip küçülesim gelirdi kemiklerimi
Çarmıhımdan tutup filenin arkasına
Dev bir hırs gibi orada
Yoksa utançtan ölmüştüm ben

Gelse bir manşet uça salon
Yatağımı yolardım çığlığın
Durmuydum ya dünyayı karşıma alır gibi
Konuşmayı öğreninceye kadar
Yalnız topa vurdum ben

Mirza ŞAHİN

KAZIBİLİM

Suriçi'ndeki kırık duvar
Dışarıdan Osmanlı paşası
İçeriden Lidyalıdır

Dalgaların sonuncusu da vurdu
Sakalı ağarmamışken Barbaros'un
Yarı tatlı yarı tuzlu

Elbet bir kuş konar Galata'nın tepesine
İyi yazılmış intiharıdır Evliya Çelebi'nin
Hezârfen'in kalbine

İşin aslına gelecek olursak soykütükte
Kimsesiz çocuklar babalarını soruyor
Yırtık entarilerle gömülen analarının sesiyle

Fatoş DURMAZ

İYİ Mİ BÖYLE?

Üçgeni dörde böldüler
çinn...
Çarşafı yırttılar
'diri kal'
Atları vurdular
Atları

METİN DEMİRTAŞ VE KIRILGAN BEN

Hasan VAROL

“İnce, yumuşak sesli şiirlerimin sesi asıl sesimdir.”

Metin Demirtaş.

İnsanı sevip sarmalayan sıcak bir insandı Metin Demirtaş. Ses tonu güven verirdi, sevgi yüklerdi. Aileden biri gibi değil; daha bir yakın, arkadaş, gizlinizi paylaşabileceğiniz kardeşi. Ezberi çok güçlüydü, iklimine ve konuşulan havaya göre, sizi sosyal yönden etkileyecek bir dörtlük hemen bulup okurdu masada. Her konuşmasında şiir vardı. Elbette kendine özgü bir okuyuşu vardı, etkiliydi. Örneğin,

*“Olur ilkyazdan önce böyle günler bilirsin
Çayırklar örtülmüştür kalın bir yığın karla
Rüzgârlar ulk eser yumuşacık ve hafif
Geldiğini duyarsın diri kuru dallarla.”*

Hilmi Yavuz’un çevirisi ile Anna Ahmadova’nın bu dörtlüğünü o 12 Eylül’ün karamsar günlerinde bize okurdu. Dörtlük, günün içinde bulunduğumuz siyasal iklimin havasını taşırdı. O anlar rakının verdiği esriklik ile çarpılırdık. İyi şiir insana dokunan şiirdir. Bir bahar öncesi yaşananları gizliden çok etkili veriyordu çünkü bu dörtlük. Bir zorluğu, yaşanan ölümlü kalımlı bir çetin kışı, arkasından gelecek güzel günleri...

Metin, yine “ölenlere” karşı hep övgülü, onlara saygıyı diri tutan, her gün onları düşünürcesine kendi yazdıklarının yanında başka şairlerin yazdıklarında da “ölen devrimcilere” seslenen yönler bulur, o içeriği güncelle buluşturur, insana dokunur kılar, okurdu. Sinanlar’a ya da Denizler’e yazılmışçasına, onlar için yazılmışçasına o havayı oluşturur, okurdu. Biz okunan şiiri onlar için yazmış sanırdık. Metin’in kendi şiirlerinin çoğu aslında ülkemizde ölen devrimci çocuklara ağıttır. İşte, başka şairlerden okuduklarını da o havaya sokardı. Örneğin,

*“birden rakıya su karışır gibi
gülüşün ağaçlıklarda”*

İzzet Yasar’ın *Aşk Şiirleri* adlı şiirinin bu bölümünü sanki Denizler için ya da Sinanlar için söylenmişçesine bir havaya sokar, bir bölümünü yeniden düzenler ve bize okurdu.

*“birden rakıya su karışır gibi
gülüşün ağaçlıklarda*

*bırak ellerimde atsin
esmer yiğit yüreğin
artık içtiğimiz raki
yediğimiz kurşun ayrı gitmesin”*

Şiirle birlikte ölenler hayalimizde canlanır, ölenlerin havası masaya siner, öyle bir havada sohbet devam ederdi. Ve saatlerce Türk şiiri, Fransız şiiri örneklerinden okurdu. Metin’in ezberlediği usta malı şiirler onu şiir konusunda olgunlaştırmış, gizil olan şiir sırlarını adeta yüklemişti. Şiiri iyi şiirden öğrenmişti. Alkışlanası ezberi gerçekten çok güçlüydü. Bir dizeyi değişik biçimlerde tekrar tekrar kurar, okur en iyisini bulurdu. Duyduğunu söyleyiş gücü çok iyiydi. Şiirde sezgi, biçim sonra birikim çok önemlidir. Okuduğunuz şiir, sizi eğitir, estetik yükler. Dünyaya bakışımızı değiştirir.

Metin Demirtaş ile ne zaman nerede tanıştım, inanım tam anımsamıyorum şimdi. 1974-75’lerde Serik ilçesinde görev yaparken tanıştım, Antalya’da birlikte olduğumuz düşünülebilir. Öykücü Duran Yılmaz da Serik’in bir

köyünde idi, dolayısıyla Metin ile onun da edebiyat ilişkisi vardı, zaman zaman Antalya’da Mehmet Görmez’in Gençlik Kitabevi’nde buluşurduk, şiir konuşurduk. Metin yeni kitaplardan söz ederdi. Şiir kitapları alır, yenilerini ismarlardık.

Arada beni özler, Manavgat’ta olduğum için olacak, “Gözleyi gözleyi gözüm dört oldu, ...” diye usta malı okşayıcı dizeler yazardı. Ataoğulları Behramoğlu Antalya’ya gelince beni mutlaka çağırır, sohbetle dahil ederdi. Ben akşam üzeri saat beş gibi Antalya’ya gelir, gece yarısından sonra Manavgat’a geri dönerdim görev yerim yol üzeri Kızılağaç’a.

On iki Eylül’de içeri girip çıktım, akladım. O günler şiir dosyam Metin’deydi, sakladı, yok olmadı. Yazdıklarımı mutlaka Metin’e okurdum. Daktilo ile hazırladığım Ardıç Türküleri dosyam (56 sayfa) Metin’deydi. Uzun bir şiirime “bu şiir yıldızlardan general olmuş Hasan!” diye not düşmüştü. O şiiri Ceyhan Atuf Kansu, Türk Dili Dergisinde “Elmalı Dağları” adıyla yayımlamıştı. Bana telif ederi 330 TL göndermişti Türk Dili dergisi.

Benim şiire bulaşmam öğretmen okulu yıllarıma kadar gider. Salih Sarıca (rahat uyusun) ve Zehra Ünüvar (sağlıkla yaşasın) Türkçe öğretmenimdir. Ancak masamda ne Yazım Kılavuzu ne Türkçe Sözlük, ne Deyimler Sözlüğü vardı. Aksu Öğretmen Okulu’nda Devrim Grubu başkanı olarak Öğrenci Derneği Başkanı seçilmiştim. O yıllar bende edebiyat değil “devrim” sözcüğü öndeydi demek! Sözlüklerin ihtiyaç olduğunu bilmiyordum bile. Avcıyız ama silahımız yok! Bir ben mi böyleydim, Allah bilir çevremdekiler de böyleydi! Devrimci içerikte acite çekecek broşürler, kitaplar, Lenin söyle dedi, Engels böyle demiş... Çevremdeki iklim böyleydi. Şiir içimde pır pır ederdi ama dil bilincim yeterli değildi o günlerde.

Metin ile aramızda 1991’de Ardıç Türküleri kitabım çıkınca “tutmek” sözcüğü ile “burnunda tutmek” deyimini üzerine tartışma oldu. Oysa şiir dosyam Ardıç Türküleri yıllarca elindeydi Metin’in. Ardıç Türküleri yayımlanmadan önce eleştirmedim, kitap çıkınca eleştirdi. “*Söyle Akdeniz’den esinti ile / Kardeşlik tüten yumuşak...*” dizelerinden geçen “tutmek” sözcüğüydü sözü edilen. Elbette sözcüğün dizedeki sesi ve çağrışımı önemlidir. Şiirde bir sözcük öncesi sonrası ile bir ele alınmalıydı bu sözcük. *Tutmek, burnunda tutmek* ilk akla gelendi ama... Ataoğulları ve kardeşi Nihat, yurt dışında olup, onlara duyulan sevgi, hasretlik, özlem söylenmek isteniyordu (şiir açıklama istemez). Metin ile her buluşmamızda Ataoğulları’dan söz ederdi çünkü bana. Bana Ataoğulları’la Kızılağaç’a evime kadar iki kez gelmişlerdi, coşkuluca şiir konuşmuştuk.

Aramızda yaşadığımız olay öyle bir cahillik ki, demeyin gitsin. Aramızda edebiyat öğretmeni, TDK Dil ödüllü alan bir ağabey var. TRT Programcısı arkadaşlar var, ben “tutmek” sözcüğünü kullanmıştım ya “Metin ile Konuşurken” adlı şiirimde. Oysa Metin’in seveceğini ummuşum. Metin “tutmek” yok, “kokmak” var diyor ve eleştiriyor. “Yahu bok kokar, çiçekler tüter...” bizim oralarda diyoruz; “hayır” diyor, illa “tutmek yok”, “burnunda tutmek” *Çok özmek anlamında*, diyorum, ama ikna edemiyorum, kırılıyorum. Tabii daha başka eleştirileri de vardı... Yanımızdaki arkadaşlardan biri, bilen birisi, eline Türkçe Deyimler Sözlüğü’nü alıp da: “*Burnunda (gözünde) tutmek (Biri, bir şey): Çok özler, çok arar, çok ister olmak.*” Ö. A. Aksoy, TDK Deyimler Sözlüğü s 552.” demiyor, diymiyorlardı. Ben de akıl edip Deyimler Sözlüğü falan karıştırmıyorum, bak burada var demiyorum. Akıl tutulması...

Metin, beni eleştiren bir yazı da yazdı Yeni Biçem dergisinde, ben de bir yanıt yazdım Kırkmerdiven dergisinde. Ama hâlâ TDK Deyimler Sözlüğü ve doğru bir açıklama

ortada yok! Benim elimde Türkçe Deyimler sözlüğü yok. Tam bir akıl tutulmasıdır bu!

Kırıldım döküldüm. Şiiri bıraktım, öldüm!

Emekli olmuştum, bir özel kolejde öğretmenliğe başladım. Dergi, kitap, şiir... bıraktım. Nasıl bir güçsüzlük bu acı veriyor insana, insanın en yakın arkadaşının acımasız eleştirisi. Şiir bitti yaşamımda! Ancak son bir şiirimi (*Bir Kentin İzleri*) Akatalpa'ya sevgili Ramis Dara'ya göndermişim, o şiir yayımlanmış, Musa Öz bana haber verdi, hatta fotokopisini yolladı. Artık ne şiir yolluyorum bir dergiye ne bir şey.

İki veya üç yıl sonraydı. Kolejdeyim. Bu ara gönül alıcı bir şey yaptım. Kırgınım ama yine de çok seviyorum Metin'i. Manavgat Koleji'ne (konuşmacı) şair olarak çağırdım, konuk ettik Edebiyat Kolu olarak. Kitaplarından satış yaptık, ederini cebine koydum. Antalya'dan geliş ve dönüşü de sağlandı kolej yönetimine özel araba ile. Çok mutlu oldu.

Kolej sonrası dersane görevine geçtim. Bana e-postadan uzunca mektuplar yazmış Metin, bir görüşmemizde yanıt vermediğimden söz edip sitem etti. Oysa “,.....@” adlı e-posta adresimi kullanamaz olmuştum, açamaz olmuştum. Demek, Metin oradan bana yazıyordu. Dedim ya özel dershanede çalışıyordum, orada dershanede birisi, (dershanenin ortak bilgisayarıydı kullandığımız) ben bilgisayarda oturma açıp e-postamı kapatmadım (bilgisayarda açıp, çıkış yapmadan ayrılıyordum, tehlikenin farkında değildim!) şifremi çaldı, ya da Metin bana yazdığı için birisi onun yazdıklarının bana gelmesini engellemek istedi ve e-postam kullanılmaz oldu, açamaz oldum.

Özellikle Afrodisyas dergisinde yayımlanan Eskişehir temalı şiirlerini, adıma da adanmış bir şiir ile bu dosyayı sonraları bana yolladı Metin. “Şiirlere bak, kes, biç, düzeltmeler yap!..” Ama olur mu Metin abi! Ben senin şiirlerini nasıl düzeltirim!? diyemedim, el de süremedim. Elim varmadı...feci kırılmışım, şiiri bırakmışım dedim ya!

O yıllarda beni şiire bir yazısıyla Ramis Dara tutundurdu (Çağdaş Türk Dili, Sayı 61). Metin'in eleştirilerini yanıtladı. O zaman kendime geldim, Zamanla Ramis'in şiir birikimine hayran kaldım. Şiiri bilen az insandan biridir.

Aslında bende kalan, yazmak istediğim ama Metin'i yaşarken üzerim diye yazamadığım, yazmak istediğim konu şu: Şiire bakışta bazı sektörler ya da eksik bakışlarımız vardı ve bunun farkına sonradan vardı Metin. Ben kuşkularımı, kaygılarımı kendisine iletince beni farklı düşünüyor sandı kendinden, kızdı bana zaman zaman, sonucunda kırılıp döküldük.

Metin'e okuduğum, bu nedenle bana çok kızdığı bir yazıdan söz edeceğim burada, yazı Hüseyin Cöntürk'ün Turgut Uyar üzerine yazısıydı. Cöntürk: “Şairin iyi bir şair olması için bir “dünya görüşü” olması şart değildir. Ama “özel bir dünyası” olması ya da dünyaya “özel bir bakışı” olması şarttır. Uyar da kendisine özgü bir dünyası olanlardan” (Hüseyin Cöntürk, de Yayınları,1961,s 6)

Vay sen misin bunu söyleyen!.. “Dünya görüşü olmaması şart değildir de ne demek? Sen dünya görüşü mü değiştiriyorsun? Devrimci değil misin? Bu İkinci Yeni ağzı! vs” bana demediğini koymadı. Kırıldım! Yeterince anlatamadım kendimi. Beni çok sevdiği için kötü de davranamıyorum Metin'e. O Antalya'da tek bir ağabeyim. “Şairin özel bir dünyası olması,” evet. Demek, Metin o yıllarda Ece Ayhan, Turgut Uyar vd konusunda donanımlı değildi. Şiirin bir dil işi olduğundan da habersizdi.

Metin Demirtaş ile yapılan son söyleşilerinden biri Varlık dergisinde yayımlanmıştı. (*Nuray Salman, Sanattan Hayata Söyleşiler, Yazılı Kâğıt Yayınları,2015*).

Benim de geçmişte Metin ile ayrıştığım noktalar aslında buradaki değindiği konulara bir sezgi ile itiraz etmemdir.

Geçmişte sezgilerimle yakaladıklarımı, okudukça netleştirdim bu son yıllarda. Bu söyleşide Metin de eski düşüncelerini değiştirmiş, gerçekleriyle söylüyor. Şimdi aynı şeyleri düşünüyoruz!

Nuray Salman ile söyleşide Metin:“1940 toplumsal şairlerin şiirimize kazandırdıkları önemli. Politik bilinçlendirme gibi bir görev de üstlenmişlerdir ki, bu bazen şiirlerinin aleyhine olmuştur.(...)”

“40'lı yılların 60 şiirindeki temsilcisi sevgili arkadaşımız Kemal Özer'dir. Bu etkilenmenin örneklerini kimi şiirlerimde ve Kemal'in şiirlerinde görürüz. 5. İzmir Uluslararası Şiir Şenliğinde görüşüp konuştuk bu konuyu.” (Bu konu dediği (olumsuz) etkileri, kendisiyle birlikte Kemal Özer'de de vardır diyor, onu temsilci alıyor.)

“Ben bu gibi şiirlerimize İmgeyi iskalamış “takır –tukur” şiirler diyorum.(...) Önce kendi takır-tukurlarımı koydum masaya sonra onunkileri. Hele “Sen de katılmalısın yaşamı savunmaya” gibi, emir kipiyle üstten seslenen örnekleri sevmediğimi açık yürekle söylemişim.”(age s. 24)

“Muzaffer İlhan Erdost'un İkinci Yeni şiiriyle ilgili yazdıklarını geç algıladım. Buna biraz da rahmetli ışık içinde yatsın Asım Bezirci'nin toplumsal şiiri kabalaştırıcı yazıları neden oldu diyebilirim. Asım abimiz Ece Ayhan'ı önemsemezdi.” (age s. 24)

Kısaca Metin'in söylediklerini şöyle anlıyorum:

a. 1940 toplumsal şairlerin şiirimize kazandırdıkları önemli. Politik bilinçlendirme gibi bir görev de üstlenmişlerdir ama bazı getiriler şiirimizin aleyhine olmuş, zaman zaman kaba gerçekçi bir şiir de yazılmıştır. Hepsisi değil. Ama...

b. Metin, bu olumsuzluğu kendi şiirim ve örneğin Kemal Özer'in şiirinde apaçık görürüm diyor “takır-tukur” bir söylem bu diyor.

c. İmgeyi iskalamış bir şiir yazdık, bu da yetersiz bir şiir, “takır-tukur şiirler diyorum”

d. Emir kipiyle üstten söylenen örnekler yazdık.

e. “Muzaffer İlhan Erdost'un İkinci Yeni üzerine söylediklerini geç anladım. Buna Asım Bezirci'nin “toplumsal şiiri kabalaştırıcı yazıları” neden oldu.

f. Asım Bezirci, Ece Ayhan'ı önemsemezdi bu nedenle biz de önemsemedik, dedikleri üzerine yeterince düşünmedik. Dolayısıyla İkinci Yeni şiirini anlamadık.

g. Benim Turgut Uyar üzerine getirdiğim düşünceler bu özeleştirilerle okunursa Metin aslında geçmişteki eksik bir bakıştan, yetersiz bir bakıştan dönmüş, Turgut Uyar'ı da İkinci Yeni'yi de Ece Ayhan'ı da anlamış, değerli görüyor. Asım Bezirci gibi ağabeylerin çevirilerindeki “toplumsal şiiri kabalaştırıcı” anlayışı besleyen bir yanlışın da neden olduğu, İkinci Yeni şiirini yok sayan anlayışın yanlış olduğunu kabul eden bir düşünceye gelmiş.

h. Metin ile elimizin altındaki TDK'nin Deyimler Sözlüğü'nü açıp “bak burada burnunda tütme var” diyemedik. Polemik yaptık tütme sözcüğü var mı yok mu diye. Bu büyük bir ayıp ve eksiklik benim geçmişimde. Şimdilerde masamda TDK Türkçe Sözlük, Deyimler Sözlüğü ve diğer kaynak Sözlükler elimden altında.

Metin, sokaktan geçen arkadaşının kokusunu duyan, o inceliğe sahip, insanlara dostça, kardeşçe seslenen; “İnce, yumuşak sesli şiirlerimin sesi asıl sesimdir” diyen incelikli bir şairdi. Dünya halklarının kardeşliğini isteyen, emekten ve barıştan yana bir insandı. Aslında şair doğmuştu ama soğuk demirci olarak ekmeğini kazandı. Dünyadaki tüm adaletsizliklere karşı yumuşak seslice şiirlerini söyledi. Küsmek olur mu? Üstelik “...bin kere özür dilerim” diye yazdı mektubunda ölmeden bana. Ben kırıldım. Biz şiirlerini okudukça Metin hep yaşayacak.

Emin ORHAN

Mart şiir gibi gelirdi bize!

Bize dedimse o zamanki yeni yetmeliğimize. Mahallede çocuk ve genç taifesi öbek öbek. Dut altında güvercin uçuranlar, Rahime Ninenin pencere çıkıntısında dokuztaş oynayanlar... Futbolcular da Kedici Elif'in arsasında.

Bizler de sokaktaki Hacı Emin'in yıkık bahçe duvarına tavuk ve horozlar gibi tüneyip şiir okurduk. Elimizdeki akasya dalından bir değnek ve boş çöp tenekesinden de davul. Şişmiş balonu boğazından sıkıştırıp havasını azar azar salarak mızıka gibi ses çıkartırdık. Bizim sanatçılığımızın öbür yüzü de müzik. Sanki oda orkestrası.

Bizdeki havalar o zamanlar bin beş yüz!

Akşam evden sıvışabilirsek çıralı tahta kaşığı yakıp onun alazıyla takvim yapraklarından fikra okurduk.

O zamanki sanatçı tayfasından kaçış şiirle ilgileniyor diye şöyle bir baktığımda koca bir hiç! Biri kahveci, ikisi boyacı, biri tezgâhtar, üçü terzi; hazır giyim artınca ikisi butik, biri de tuhafiyeci oldu. Ben de Müfit Dayımın torpiliyle avukat kâtibi. O zamanki itibarım ballı kaymak. Kaymakam kâtibi Rüstem bile bize katılmak istedi de yol vermedik. Devlet elemanı ne olur ne olmaz. Şaka değil, sanat yürütüyoruz.

Şükrü Bey bürosunu Ankara'ya taşıyınca kaldım mı ortada!

Bana acıdığımdan mı, yoksa kâtip ihtiyacı olduğundan mı bilmiyorum ama bir ay sonra otobüs bileti yollamış babama; sen de gel, diye haber saldı Şükrü Bey.

O günden bu güne Ankara'dayım. Kitaplar, dergiler de okuyorum. Şükrü Bey hakiki bir kitapsever. Beni Zafer Çarşısı'ndaki kitapçılara götürürdü. Ne yazarlar şairler tanıdım orda. Onları gördükçe Süleyman Dayımın sözü aklıma gelir, kendimi ilim yapmış ulema gibi hissederdim.

Ağır Latif'i, okur da adam olur diye baktık ama bir dikiş tutturamadı. Elle tutulur bir işi yok. Oysa süper bir iş bitirici. Bir gün inşaatta, iki gün bahçede, bir hafta kamyonlarda çalışarak geçiniyor. Tam bir bohem. Hakkını yemeyelim ama hâlâ okuyor. Arada telefonda soruyorum, "Nasıl gidiyor?" diye.

Ses tonunu değiştirerek lümpen conconlar gibi, "Geçen ay Muğla'da çıkan bir gazete köşesinde bir şiirim çıktı. Bir de vesikalık gönderdimdi aynalınsından. O gün kahvede hiç para verdirtmediler. Ne de olsa şairiz!"

Geçen gün mesaj atmış, "Kankito, mart geldi tabiatı uyanmaya başladı, sizin oralar nasıl?"

Ne yalan söyleyeyim hemen aklıma kedilerle çatılar geldi. Ben de, "Ne olsun, saçak altından dikkatli geçiyorum," dedim.

Ağır Latif yolda ya da bahçede olmalı ki hemen yanıt vermedi. Ertesi gün öğleye doğru, "Kediyi çatıyı bırak. Martta şiir günleri var. Sizin oralarda şiir etkinlikleri artmış..."

Evet çoğu yerde şiir etkinlikleri sürüyor. Hele bu yıl kültür merkezleri, sanat kafeler bir ay önceden bağlanmış.

Bizim Ağır Latif'ten bir ileti daha, "Kankito, yaparsan sen yaparsın ayarla oradan birkaç şair, bizim mahalledeki o yıkık duvar direniyor. Onun üzerinde bir nostalji çekip 21 Mart 2024 Küllük Mahallesi Şiir Günü adıyla bir etkinlik çekelim. Bize yakışır, ne dersin?"

Olacak iş değil değil ama, ona, "20 Mart akşamı atla arabaya sabah başkenttesin, istediğin etkinliğe gideriz," dedim.

"Kankito, oradaki etkinlikte son şiirimi okurum, ne dersin?" diye yazmış.

Herkes şair olunca bizim Ağır Latif'teki özgüven tavan!

DİKENİNE HOKKA FERMANINA
AKÇA KÂĞIT ARANIR

"Gam'zedeyim deva bulmam
Garibim bir yuva kurmam
Kaderimdir hep çektiren
İnlerim hiç reha bulmam"
Tatyos Efendi

-boşluk şiire dahil-

(önce)

japon balığı hiçbir şey anlatmıyor
saydam derisine karşı kapalı kutu
gölgemizi ölçüyor sevinçle
kucaklayıp masanın en ortasına bıraktığım
sırça köşkünden eksilmeyen ağırlık
pembe pekçe küçük avuçlarımda hâlâ
değil midir büyüdüğüme işaret
kuyruğunda haleler sanki biraz alaycı
dirseklerim dizlerinde her söze karışılmaz
diyor ya babam
hatta susmalıdır çocuklar
amcalar teyzeler konuştuğunda
aramızda soğukça akvaryum camı
adeta kurşun geçirmez
boy veriyor görkeminde
neredeysse bulutları kesecek

(sonra)

yıllar sonra bakıyoruz
birbirimizin gözlerinde
kapanmayan farklı yara
aynı uçurum

(daha sonra)

gamzeden çıkar
dağmık gülün tomurcuk halinden
dikenine hokka fermanına akça kâğıt aranır
bir zoru vardır bugünün yarınlarla vah
sorulsa geçmiş sorgulamaktan dahi uzak
mavalını alkış tutan eller ile kapatır
ne devadır bulunur ne de kurulur yuva
kader midir çekilir
bülbüller som altın kafeslerde tutsak
ve yitikse anahtar
ateşten suları içmiş de kim
kim ha kim
de
kim ha kim
sağlanmaz ki
reha

(daha daha sonra)

Ayşe Şafak KANCA

ÇAT A -y- NA YÜZLEŞMELER

şık topunu sürüyor heves yumağı
ruhumu seyreltiyorum iliklerime kadar

kimse bilmiyor kapılar ardında kaftan kafa
karınca adımı saatlerin peşinde alazlanıyor yüzüm

asabı bozuk tüm ihtimallerin
mavi yeşil çarpışmalar karanlık deli-k-

ayna donduran ayaklarımda en zalim gülüşler
hep biliyorum, bulutların bu hırıltılı kışı beni öldürecek

binlerce kez üzerimden kaçan çıkma balkon
ilmek ilmek bir meyili sürüyor üzerimde

kimse kuş seslerini umursamıyor

Erkan KARA

GÜLDEN GELİYORUM

nerden geliyorsun dediklerinde
gülден geliyorum demeyi
seviyorum
hep bahçeyi tanıdıkça bu

düşkünlüğümü söylemek ihtiyacı
duymazdım eskiden
bugün aşkla yapılan her şeyi
söylemek istiyorum
hakikatli yaşamak için

çünkü, büyük aşk'ın çiçeği laleyi
iyi bilmek gerek diyen
bahçedeki o gülü
dinlemeye gidiyorum her gün
ki bir gün ölmeyi de bileceğim

onun için
nerden geliyorsun dediklerinde
gülден geliyorum demeyi
seviyorum.

Hasan Ünal TEKAĞAÇ

USTALAŞTIK ÇOCUKLUKTA

1.
İnsan biraz neşeli olmalı,
Kendi ömründen geçerken.
2.
Hep uzağında kaldım,
Önüm sıra seğırtti ömrüm.
3.
E, bunca yıl geçti sonuçta;
Ustalaştık çocuklukta!

Eyüp EKİNCİ

YÜKSELME YANGISI

Yeni bir başlangıç;
Sözcükler bu nedenle belki anlamsız kalıyor
Yaprağın üzerindeki çiy tanesi
Toprağın susuzluğu bir yürek atımı
Tanrı yenisini istemekte her gün
Sızısı ayrılık adımı.

Damlayan su değil
İçimden çekilen içsel çürüme
Hayat istediğini kendine çekerken
Toprak ayırım yapmıyor
Gül kokulu değil yaşam
İzler ufukta çabuk silinirken

Gece gözlerini dikeyor sessizliğe
Ay'ın yerinde henüz uçurum yok
Kıyısında mutluluk körebe oynuyor
Doğuyor kocaman yokoluş
Girdabında tuhaf sarhoşluk
Dudaklar zamanı içiyor.

Funda LEBLEBİCİ

YARINLAR BİZİM...

Yolları aşalım dostlar el ele
Yiğitçe koşalım kardelenlere
Birlikte çikalım güzel günlere
Sabahla doğacak yarınlar bizim

Güneşte kavrulan tenimiz gibi
Emekte boşalan terimiz gibi
Yumurğa dönüşen elimiz gibi
Umuda yürüyen adımlar bizim

Kanalda parlayan sular kanımız
Başaktaki ekin bizim canımız
Emeği kutsalca sayanlardanız
Tarlada çalışın kadınlar bizim

Kardelenler gibi boy vereceğiz
Zalimin zulmüne direneceğiz
Bugünden yarına el vereceğiz
Umutlara gebe sancılar bizim

Şiire can veren benim harflerim
Bu yoksul bu garip benim kardeşim
Bu benim toprağım benim denizim
Bu sular ormanlar kayınlar bizim

Musa ÖZ

GELMEDİN ÖMRÜMÜN GÜZ BAHÇESİNE

Zeynep için

Senin dizlerinin arası bir defterdi hiç açılmamış
Oysa göğsünün rüzgârında yorulmazdı ellerim
Toprağın gülümsemesi doğanın bir ham meyvesidir
Alıp bunu üzüntümün yaz sonralarına işlesem
O ne kızdı, diye düşünsem, hem gözleri de vardı
Ah, benim aşkım, gümrak ve gümrüksüz aşkım..
Yumuşatabilir miyim gül büyüsiyle taşın yüreğini
Senin dizlerinin buğulu hoş kokusunu eklesem
Bir keder bulsam kırlarda, elini yüzünü temizlesem
El yordamıyla uzansam o yosunlu mağaraya
Ama aklımı çelmiyor şimdi haritalar ve erotik vadiler
Tarih eskidi, gelmedin ömrümün güz bahçesine
Gülleri ve hüznüleri bir gönülde mi nakışlasam
Sen bir Tanrıçasın, işlemelisin gökyüzüne o işaretleri
Yorulma dese ydi annem buğulu mor zambaklara
Hayta poyrazların tepinip durduğu ikindilerde
Ayvadana otları güzeldi kan lekeleriyle billurdan
Kim yorumlar şimdi boyumum postumum virane
dinginliğini
Güneş hırkasını atıp giderken anka kayalıklarına
Oysa göğsünün rüzgârında yorulmazdı ellerim
Senin dizlerinin arası bir defterdi hiç açılmamış

Sevda ALTINKAYA

GEÇDÖNGÜ

Bırakalım dağmık kalsın saçları gecenin
Böyle güzel bir unutulmuş yaşasın gün kırıntıları
Oysa hep birlikte elinden tutmak istedik yaşamın
Dünyanın bütün iklimlerinden sonra oldu bunlar
Tenimiz yanmadı, dudaklarımız kurumadı, ellerimiz
donmadı
Ben böyle bir şey görmedim yani yüzün gibi
Her bir kirpiğinden başka bir şehre gidilebilirdi
Yüzüne biraz eğilince
tüm evren yüzünün sınırlarında gezilebilirdi
dünyanın bütün iklimleri rahatsız olurdu bundan
Boynun kurtulmuş bir avuç su, *yanmaktan*
Şimdi seni kim kurtaracak *yanmaktan*

Biz peygamber değiliz, kimse bizi kurtaramaz
Ellerimize bulaşan kanın kimsesizliğinden
Parçalanmış ruhların içinden geçerken sendeleyip
Düştüğüm bir deniz kıyısı kaburgaların
Beklerken dünyanın bütün inlerinden geçtim
Ölümden kırıcı şeyler vardı, aşağılanmış korkularım
kadarındaydı
Kararsızdım, epey sürüklendikten sonra karar verdim
Gittiğim hiçbir yerden dönmeyecek, hiçbir yere
gitmeyecektim
Gitmedim, dünyanın bütün inlerinden seslendim
Beni burada unutacak bir ölüm yok!

Yüzünün sınırlarından sonra başlayan tenhalık
Sarhoş bir gezginin adımlarında devam ederdi
Gün ve gece birbirinde yok olurdu, tanıdım hayattı bu
Sınırların çetelesini tutan benliğim çitlerin altında kalırdı
Tutunurduk altında kaldığımız çitlerin kanatacak uçlarına
Kırılgan benliklerin avlularından taşan ruhumuz
Ürpertisi zayıflamış düşlerin boyunduruğuna girerdi
Gizemli bir akşamüstüne bıraktığımız kendimizi
İzlerimizi silip götürürdü akşamın sevimli hüznü
Bizi burada hatırlayacak bir hayat yok
Hayatsızlığın sevincinde boğularak can verirdik
Son bulurdu hırpalanışı hatırasızlığımızın

Yayın Yönetmeni : Ramis Dara
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü : Halim Çiftçi (Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet. Sok.
Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5 – MUDANYA)
Yazışma ve posta kargo adresi : PK 68 16371 Ulucami – BURSA
E- Posta : akatalpa@hotmail.com
Yayın Türü : Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi *Akatalpa*'nın çıkış sayısından günümüze bütün sayıları akatalpa.org adresinden, ücretsiz okunabilmekte; isteyen herkes derginin bütün sayılarının kâğıt çıktısını alabilmektedir. Derginin tek ürün yollama adresi yukarıdaki gibidir (akatalpa@hotmail.com).